

บทความวิจัย

เรื่อง ความเป็นชา อ่าชินชาในลิ่งที่เห็น

โดย

นางสาวสุทธีณี อยู่ว

รหัสนักศึกษา 05520593

เสนอ

อาจารย์นาคยา อยู่วง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต

เอเชียศึกษา

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2555

ชื่องานวิจัย	ความเป็นชา อ่าชาในสิ่งที่เห็น
ผู้เสนอ	นางสาวสุทธิณี อยู่ไว
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์นาคยา อยู่คง
คำสำคัญ	ชาจีน ประวัติชา

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นชาในของจีนว่ามีกระบวนการสร้างความน่าเชื่อถือของชาอย่างไรผลการศึกษาพบว่าชาในแต่ละยุคดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นมีลักษณะการถ่ายทอดความน่าเชื่อถือที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้เนื่องมาจากบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน โดยการศึกษาชาในยุคนี้มีจุดเด่นในด้านไหนก็ขอให้ดูที่บริบทสังคมนั้น ซึ่งความเป็นชาในสังคมจีนสามารถแบ่งได้ 3 ยุคคือ 1. **ยุคบุกเบิกของชาผู้เผยแพร่คือกษัตริย์และขุนนาง** โดยใช้เรื่องราวในตำนานสร้างความน่าเชื่อถือ ทำให้ชาให้กลายเป็นพืชปาฏิหาริย์ สามารถรักษาโรคได้ 2. **ยุคเผยแพร่ของชา** ผู้เผยแพร่คือ บัณฑิต ขุนนางและพ่อค้า โดยเผยแพร่วัฒนธรรมการดื่มชาผ่าน ลัทธิความเชื่อต่างๆ เช่น ลัทธิเต๋าขงจื้อหรือพุทธศาสนาถึงแม้ว่าชาจะมีความเชื่อแตกต่างกันออกไป แต่ทั้งสามต่างก็ยอมรับวัฒนธรรมชาาร่วมกัน 3. **ยุคชากับการสร้างมูลค่าสินค้า** ผู้เผยแพร่ในยุคนี้คือพ่อค้า นักธุรกิจ หรือ รัฐบาล มีการสร้างความน่าเชื่อถือโดยการนำผลวิจัยทางวิทยาศาสตร์ข้อมูลเชิงสถิติ บุคคลผู้มีชื่อเสียงทางสังคม หรือ ประสบการณ์ตรงจากผู้บริโภค เป็นต้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
สารบัญ	ข
บทนำ.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	3
วิธีการศึกษา.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ทบทวนวรรณกรรม.....	4
ผลการวิจัย.....	20
สรุปผลการวิจัย.....	36
บรรณานุกรม.....	37
ประวัติผู้ศึกษา.....	39

บทนำ

ประเทศจีนเป็นประเทศตั้งอยู่ภูมิภาคในเอเชียตะวันออก บนฝั่งตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกจีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่บนบกมากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 ของโลก ประมาณ 9.6 ล้านตารางกิโลเมตร มีประชากรมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก 93% ประชากรประมาณ 1,300 ล้านคน จึงถือว่าเป็นชื่อของชื่อจีนแปลว่าอาณาจักรกลางซึ่งเป็นประเทศที่มีอารยธรรมยาวนานที่สุดประเทศหนึ่งโดยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สามารถค้นคว้าได้บ่งชี้ว่าอารยธรรมจีนมีอายุถึง 5,000 ปีรากฐานที่สำคัญของอารยธรรมจีนคือ การสร้างระบบภาษาเขียนและการพัฒนาแนวคิดลัทธิขงจื้อ เมื่อประมาณ ศตวรรษที่ 2 ก่อน ค.ศ.ประวัติศาสตร์จีนมีทั้งช่วงที่เป็นปึกแผ่นและแตกเป็นหลายอาณาจักรสลับกันไปไปในบางครั้งก็ถูกปกครองโดยชนชาติอื่นวัฒนธรรมของจีนมีอิทธิพลอย่างสูงต่อชาติอื่นๆ ในทวีปเอเชียซึ่งถ่ายทอดไปทั้งการอพยพ การค้า และการยึดครอง (อารยธรรมจีน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

http://202.143.144.83/~skb/computer/ganjana/east_china_data.htmวันที่ค้นข้อมูล : 20 กรกฎาคม 2555.)

สำหรับวัฒนธรรมจีนตั้งแต่ยุคโบราณซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี ได้แก่ การเล่นเรือสำเภา การปั้นเครื่องสังคโลก การแต่งชุดกี่เพ้า ในส่วนของวัฒนธรรมการกิน ชาวจีนจะให้ความสำคัญกับเรื่องของการกินก่อนข้างมาก มีการนำอาหารจีนไป ผูกติดอยู่กับความเชื่อต่างๆ จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมชาวจีนที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา เช่น เทศกาลขนมไหว้พระจันทร์ เทศกาลการกินบะจ่าง การทานเกี้ยวในวันสุกดิบเพื่อที่จะได้มีชีวิตที่มั่งคั่ง และวัฒนธรรมการดื่มชาจีน

วัฒนธรรมการดื่มชาจีน ประเทศจีนเป็นชนชาติแรกที่รู้จักการดื่มชา คำว่า ชา ภาษาจีนกลางจะออกเสียงว่า ฉา ซึ่งไม่แตกต่างจากภาษาไทยมากนักชาเป็นเครื่องดื่มที่ขาดไม่ได้ในชีวิตประจำวันของชาวจีนสิ่งของ 7 อย่างในชีวิตประจำวันของคนจีนคือ ไม้ ข้าว น้ำมัน เกลือ ซิ่ว น้ำส้มและชา ซึ่งหนังสือโบราณเกี่ยวกับใบชาที่มีชื่อเสียงดังที่สุดชื่อว่า "ฉาจิง" แปลว่าตำราของชา นับเป็นหนังสือเล่มแรกของโลกที่บันทึกถึงประวัติศาสตร์การกำเนิดชาการผลิตชา ประเภทของชา ประเพณีการดื่มชาเป็นต้น ผู้เขียนชื่อ "ลู๋หยู" ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตชาและประเพณีการดื่มชามากมายเป็นคนสมัยราชวงศ์ถัง ห่างจากปัจจุบัน กว่า 1,500 ปีแล้ว(วัฒนธรรมการดื่มชาของคนจีน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

<http://www.bbtrv.com/2010/0419/4596.html>วันที่ค้นข้อมูล : 20 กรกฎาคม 2555.)

นอกจากนี้ชายังมีส่วนเกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ ประมาณปีค.ศ 713 – 741 ในพุทธศาสนานิกายเซนของจีน พระสงฆ์และศาสนิกในวัดต้องนั่งเข้าฌานเป็นเวลานาน บางครั้งรู้สึกง่วงและอยากกินของเล่น เจ้าอาวาสก็คิดวิธีให้ดื่มชา ทำให้ประสาทตื่น หลังจากนั้น วิธีนี้ก็ได้เผยแพร่ไปตามท้องถิ่นต่างๆ ในช่วงเวลาเดียวกัน ในสมัยราชวงศ์ถัง ตามบ้านเศรษฐียังมีการจัดห้องต้มน้ำชา ชิมชาและอ่านหนังสือ โดยเฉพาะต่อมาสมัยของราชวงศ์ถัง การต้มน้ำชาเป็นที่นิยมมากขึ้นไปอีก เนื่องจากน้ำชาเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นเร้าความคิดได้

อย่างดี บัณฑิตทั้งหลายต่างก็พากันปลาบปลื้มปรีดาการค้ำชูและพากันเขียนโคลงกาพย์กลอนกับวาดรูปภาพโดยใช้ชานั่นเองเป็นแม่บท ในสมัยราชวงศ์ซ่งและราชวงศ์หยวนเกิดประเพณีสรรเสริญชาขึ้น ผู้ที่ได้รับชัยชนะจะต้องมีชาที่มีคุณภาพชั้นยอด เป็นต้น (ประเพณีค้ำชูชา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://thai.cri.cn/chinaabc/chapter18/chapter180301.htm> วันที่ค้นข้อมูล : 20 กรกฎาคม 2555.)

ชา มีสถานะเป็นของสูง เป็นสิ่งที่บอกสถานะทางสังคม รวมถึงเป็นสิ่งสำคัญในงานพิธีกรรม มีการใช้ชาเป็นของขวัญในพิธีรับหมั้น เพราะถือเป็นสิ่งที่ไม่เปลี่ยนแปลง "ใน สมัยก่อนฮ่องเต้จะมีชาของตัวเอง ซึ่งมีตราประทับเป็นรูปมังกร ถ้าเป็นสองเฮาจะมีตราเป็นรูปหงส์ ส่วนในงานพิธีกรรมอย่างงานแต่งงาน ก็ต้องมีการยกน้ำชาไปคารวะผู้ใหญ่ งานหมั้นก็ต้องมีชาหนึ่งห่อเอาไปใช้เป็นเครื่องหมั้น งานวันเกิดผู้ใหญ่ที่เคารพก็ต้องนำชาไปคารวะ (วิธีการค้ำชูชา ไม่ง่าย.[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.tea5555.com> วันที่ค้นข้อมูล : 20 กรกฎาคม 2555.) การเลี้ยงน้ำชาเป็นประเพณีของชาวจีน ที่เจ้าบ้านจะชงชาต้อนรับแขก เพื่อแสดงออกให้เห็นถึงการมิตรภาพ และพบว่าแต่ละท้องถิ่นก็จะมีโรงน้ำชาหรือร้านน้ำชา เป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ของชาวจีนทุกชนชั้น ตั้งแต่ขุนนางชั้นสูง จนถึงชาวบ้าน ร้านน้ำชาขนาดใหญ่บางแห่งอาจมีการจัดการแสดงต่าง ๆ เพื่อเอาใจแขก

ในปัจจุบันความนิยมการค้ำชูชาจีนก็ยังไม่เสื่อมสลายไปและได้เกิดธุรกิจเกี่ยวชามากมาย.. ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเรื่องชา แต่การศึกษาที่ผ่านมามีการศึกษาชานั้นไปที่เรื่องของประวัติศาสตร์หรือประโยชน์ของชา แต่ยังไม่มีการศึกษาในเรื่องการสร้างลักษณะของชา หรือชุดคำอธิบายเกี่ยวกับชาที่ผู้วิจัยขอใช้คำว่า “ความเป็นชา ” ผู้วิจัยได้มีข้อสังเกตว่าความเป็นชาหรือจินตภาพของชาที่ถูกสร้างขึ้น ในแต่ละยุคแต่ละสมัยมีลักษณะที่ไม่ได้หยุดนิ่งมีการเปลี่ยนแปลงตามบริบทของสังคม ซึ่งในสมัยก่อนชาจะถูกติดอยู่กับความเชื่อต่างๆ เช่น ลัทธิขงจื้อ บัณฑิตจะค้ำชูชาเพื่อเป็นแรงบัลดาลใจในการแต่งกลอน หรือพระพุทธศาสนา พระสงฆ์จึงนิยมค้ำชูชานั่งสมาธิ ผู้นำจีนในแต่ละสมัยพยายามจะสร้างชาให้เป็นสัญลักษณ์ เพื่อแสดงถึงฐานะทางการเศรษฐกิจและการเมืองที่มั่นคงของตน อีกทั้งยังมีการบัญญัติศัพท์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับชาได้ สร้างภาพลักษณ์ต้นแบบให้เห็นถึงตัวตนของชาซึ่งถือเป็นการควบคุมความคิดของผู้คนไปด้วยในตัว ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมชาขึ้น ว่าชาเป็นสิ่งที่ช่วยค้ำชูรักษาประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน และคุณประโยชน์ของชา ดังเห็นได้จาก การมีตำนานมากมายเล่าถึงการกำเนิดของชาและประเพณีการค้ำชูชาซึ่งมีเรื่องหนึ่งเล่ากันว่า นานมาแล้วในเมืองจีนเกิดการระบาดของอหิวาตกโรคผู้คนล้มตายกันมาก มีหมอจีนคนหนึ่งสังเกตเห็นว่าสาเหตุของโรคระบาดมาจากน้ำสกปรกที่ชาวบ้านใช้ดื่มกินจึงพยายามหาวิธีที่จะให้ชาวบ้านหันมาค้ำชูน้ำดื่มสุกแทนน้ำดิบ โดยทดลองนำไปไม้หลายชนิดมาค้ำชูน้ำร้อน

เพื่อให้มีกลิ่นหอมและรสชาติชวนดื่มเมื่อชาวบ้านดื่มน้ำชากันมากขึ้น โรคหาก็ค่อยๆ หดไปในที่สุดตั้งแต่นั้น มาชาวจีนก็นิยมดื่มน้ำชามาจนปัจจุบัน

แต่ในสมัยปัจจุบันหรือที่เรียกว่ายุคโลกาภิวัตน์ แม้ว่าความเป็นชามีลักษณะที่เครื่องดื่มที่รักษาสุขภาพ ไม่ทำลายสุขภาพเหมือนเครื่องดื่มแบบตะวันตก เช่น น้ำหวานยี่ห้อต่างๆ กาแฟ และจะถูกทำให้ กลายเป็นสินค้า พร้อมกับถูกทำให้กลายเป็นเชิงวิทยาศาสตร์ ผู้คิดอยู่กับคุณประโยชน์หรือ อรรถประโยชน์ เพื่อสนองต่อพลวัตทางสังคม

จากที่กล่าวข้างต้นเห็นได้ว่าความเป็นชา เป็นประเด็นที่น่าสนใจศึกษาว่าความเป็นชาในแต่ละยุคแต่ละ สมัยที่มีกระบวนการสร้างความน่าเชื่อถือของชาอย่างไร และแต่ละยุคแต่ละสมัยมีกระบวนการสร้าง ความน่าเชื่อถือของชาอย่างไร เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาความเป็นชาในแต่ละยุคของจีน
2. ศึกษากระบวนการสร้างความน่าเชื่อถือของชาเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ

ขอบเขตการศึกษา

1. ช่วงเวลา

-ในประเทศจีนตั้งแต่สมัยจักรพรรดิเสินหนงจนถึงปัจจุบัน (เน้นช่วงเวลาสมัยราชวงศ์)

2. พื้นที่

-เมืองหางโจวมณฑลเจ้อเจียง

วิธีการศึกษา

1. เก็บข้อมูลโดยใช้แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ
 - 1.1 เก็บข้อมูลจากหนังสือ
 - 1.2 เก็บข้อมูลจากฐานข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาโดยนำแนวความคิดและทฤษฎีทางสังคมมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นมาในแต่ละยุคของจีน
2. ทำให้ทราบถึงกระบวนการสร้างความเป็นมาเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ

บททวนวรรณกรรม

ผู้เขียนได้ทำการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะได้มองเห็นแนวทางในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชาวจีน โดยขอยกตัวอย่างหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามประเด็นสำคัญที่งานเขียนได้มุ่งเน้นอธิบาย โดยแบ่งเป็น แนวคิดทฤษฎีต่างๆ และ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.แนวคิดทฤษฎีต่างๆ

มีแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือ 1. สื่อสิ่งตีพิมพ์ 2.ฐานข้อมูลออนไลน์

สื่อสิ่งตีพิมพ์

1.หนังสือเรื่อง อัตลักษณ์ โดย อภิญญา เฟื่องฟูสกุล

สจิวตฮอลล์ได้เสนอแนวคิดเรื่อง articulated self ขึ้นมาแทนมโนทัศน์ “ผู้กระทำ” (agency) ความหมายของคำว่า articulate มีสองนัยยะซึ่งสอดคล้องกับความหมายทางทฤษฎีที่ฮอลล์ต้องการเสนอ ในความหมายหนึ่งคือ การเปล่งเสียงหรือแสดงออกซึ่งความคิดหรืออารมณ์ภายใน อันเป็นการบ่งชี้

คุณสมบัติในเชิงเป็นผู้กระทำ อีกนัยหนึ่งคือตัวตนที่ปรากฏในวาทกรรมที่ถูกนำเสนอออกมา นั่นเอง อีกความหมายหนึ่งของคำนี้ก็คือข้อต่อหรือการเชื่อมต่อบางส่วนต่างๆ เข้ามาเป็นโครง ซึ่งบ่งบอกว่าความเป็นตัวตندังกล่าวนั้นเป็นเพียง“ชิ้นส่วน” หลายๆ ชิ้นที่ถูกประกอบรวมกันขึ้นมาเท่านั้น

ถ้าเป็นเช่นนั้นมนุษย์ที่ถูกกำหนดก็สามารถเป็นผู้เปลี่ยนแปลงสถานการณ์ได้ด้วย แต่เราต้องเข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นผลพวงที่การกระทำนั้นตอบสนองหรือตอบโต้กับการกระทำอีกมากมายในสถานการณ์นั้นหรือสถานการณ์ก่อนหน้านั้น ตัวอย่างเช่น เด็กที่เกิดและเติบโตในครอบครัวศิลปิน ถูกหล่อหลอมมาภายใต้วาทกรรมที่เน้นการแสดงความคิดความรู้สึกได้อย่างเสรี เมื่อถูกย้ายไปอยู่ในโรงเรียนที่เข้มงวดเรื่องกฎระเบียบ ก็อาจทำให้เด็กคนนั้นลุกขึ้นมาแสดงปฏิกิริยาที่ทำทลายต่อกฎระเบียบนั้นได้ การกระทำของเด็กคนนี้เป็นผลของวาทกรรมเสรีนิยมที่ถูกเคลื่อนย้ายมาอยู่ในบริบทสังคมอำนาจนิยมนั่นเอง มนุษย์คนหนึ่งๆ เป็นผลรวมของวาทกรรมหลากหลายชุดที่อาจขัดแย้งหรือส่งเสริมกัน ลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคนเกิดจากการผสมผสานองค์ประกอบวาทกรรมเหล่านั้นไปในทิศทางที่แตกต่างกัน คนเราจึงสามารถสร้างอัตลักษณ์ที่หลากหลายได้ในสถานการณ์ต่างๆ

สิ่งสำคัญที่ทำให้การนิยามอัตลักษณ์ในสถานการณ์เฉพาะต่างๆ มีความเลื่อนไหลยืดหยุ่นได้สูงก็คือ การที่องค์ประกอบต่างๆ ของวาทกรรมนั้นไม่มีความจำเป็นเชิงตรรกะที่ต้องเชื่อมต่อกันเสมอไป ตัวอย่างเช่น “ความดี” หากอยู่ในบริบทวาทกรรมชาตินิยมก็จะเชื่อมต่อกับ “การยืนตรงเคารพธงชาติ” หรือ “การไม่เลียงการเสียภาษี” แต่หากมาอยู่ในบริบทวาทกรรมขององค์กรพัฒนาเอกชนก็จะเชื่อมต่อกับ “การเห็นค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น” และ “การช่วยเหลือคนชายขอบ” เป็นต้น จะเห็นได้ว่า มโนทัศน์ประเพณีที่ถูกเลือกสรร(selective tradition) ของวิลเลียมส์ และการประดิษฐ์ประเพณี (invention of tradition) ของฮอบสบอว์มล้วนชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่เห็นเป็นเอกภาพที่มีความต่อเนื่องของอัตลักษณ์ต่างๆ ที่จริงแล้วก็เป็นเพียงการเชื่อมร้อยองค์ประกอบของวาทกรรมในสถานการณ์เฉพาะหนึ่งๆ เท่านั้น เมื่อบริบทเปลี่ยนไป ค่านิยมอัตลักษณ์ก็สามารถเปลี่ยนแปลงไปด้วย

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันนิยามความเป็นชาสามารถเปลี่ยนแปลงได้เพื่อให้เข้ากับบริบททางสังคมหรือเหมาะสมแก่ยุคสมัย นิยามที่สร้างขึ้นถูกทำให้เป็นมาตรฐาน และสร้างกรอบความคิดของสังคมจีนในแต่ละยุคให้เป็นไปทิศทางเดียวกัน

2. หนังสือศึกษาเกี่ยวกับประดิษฐ์กรรม "ความเป็นไทย" ของ สายชล สัตยานุรักษ์การสร้าง"ความเป็นไทย" ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์

เมื่อเมืองไทยเผชิญหน้ากับอารยธรรมตะวันตกที่เข้ามาพร้อมกับอำนาจที่เหนือกว่า ชนชั้นนำของไทยได้เลือกรับเอาความเจริญทางวัตถุแบบตะวันตก และรักษาส่วนใหญ่ของ "ความเป็นไทย" ทาง

วัฒนธรรมเอาไว้ โดยสร้างความหมายใหม่ให้แก่ส่วนประกอบต่างๆของ "ความเป็นไทย" เพื่อมิให้ "ความเป็นไทย" ถูกมองว่าป่าเถื่อน

เพื่อให้กระบวนการรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางบรรลุผลสูงสุด พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเน้นการนิยาม "ความเป็นไทย" ไปที่การสร้างความหมายใหม่แก่พระราชพิธีต่างๆ และการสร้างสัญลักษณ์ที่ทำให้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์กลางของรัฐที่มีพระราชอำนาจเด็ดขาดสูงสุด และทรงเน้นอัตลักษณ์ของข้าราชการในฐานะผู้มีเกียรติยศอันเกิดจากพระมหากรุณาธิคุณ ทั้งนี้โดยอาศัยพระราชพิธีที่ถูกทำให้เป็น "แบบไทย" มากขึ้น ควบคู่กับการเลือกใช้สัญลักษณ์แบบ "สากล" บางประการเพื่อให้ "ความเป็นไทย" ดำรงอยู่อย่างมีเกียรติในฐานะส่วนหนึ่งของโลกที่ศิวิไลซ์

ในรัชกาลที่ 6 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเผชิญกับมโนทัศน์ "ชาติไทย" ที่เป็นชาติของราษฎร ซึ่งเสนอโดยนักหนังสือพิมพ์, ข้าราชการบางกลุ่ม, ชุมนวมเก่าบางคนและลูกจีน ซึ่งอาจกลายเป็นฐานทางความคิดสำหรับการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงการปกครองได้โดยง่าย ฉะนั้นจึงทรงนิยามความหมายของ "ชาติไทย" ที่ประกอบขึ้นด้วยคนที่มีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับวัฒนธรรมไทย และจงรักภักดีต่อหัวใจของ "ความเป็นไทย" โดยทรงเน้นว่าวัฒนธรรมไทยที่มีความเป็น "ไทยแท้" คือมีลักษณะเฉพาะที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ

กล่าวได้ว่าการสร้างจินตภาพ "ชาติไทย" ที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นหัวใจ จะส่งผลให้เกิดความสำนึกในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของ "คนไทย" ทั้งประเทศ สมเด็จพระยาวชิรญาณวโรรสทรงทำให้จินตภาพ "ชาติไทย" ที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นหัวใจ และทรงนำ "ชาติไทย" ไปสู่การเป็นชาติที่มีอารยธรรมเคียงบ่าเคียงไหล่ชาติตะวันตก กลายเป็นจินตภาพที่ชัดเจนและเป็นที่รับรู้ของคนทุกชนชั้น ความเป็นไทยที่สร้างขึ้นมานั้นกลายเป็นแนวความคิดทางพุทธศาสนา (Buddhistization) เพราะทำให้การนับถือพระพุทธศาสนาหมายถึงการมีความรู้สึกนึกคิดที่ผูกพันอย่างลึกซึ้งกับชาติไทยและความเป็นไทยด้วยเช่นเดียวกัน

การสร้างความเป็นไทย ภายหลังการปฏิวัติ พ.ศ.2475 โครงสร้างการเมืองยังคงรวมศูนย์อำนาจที่ผู้นำ ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงอุดมการณ์มากนัก เพียงแต่เลือกความคิดบางประการที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้นำในระบอบใหม่ มาเน้นให้เด่นชัด และปรับเปลี่ยนคำอธิบายเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ทางการเมืองที่เปลี่ยนไป แม้ในบางช่วงจะมีการเพิ่มเติมความคิดบางประการ แต่ก็ไม่ขัดแย้งกับกรอบความคิดเดิมของความเป็นไทย

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้าง "ความเป็นไทย" ภายหลังการปฏิวัตินี้ คือ หลวงวิจิตรวาทการ ในการดำเนินนโยบายและโครงการต่างๆ ของรัฐเพื่อทำให้ชาติไทยเจริญก้าวหน้า ดังนั้น "มติมหาชน"

จึงอยู่ในกรอบที่รัฐต้องการ และทำให้ความคิดของผู้นำสะท้อนมติมหาชนอยู่เสมอ ไม่ว่าผู้นำจะคิดอะไร หรือทำอะไรคนก็จะคิดตามและทำตาม

ในปลายทศวรรษ 2470 หลาวงวิจิตรวาทการซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร เน้น "ความเป็นไทย" ในแง่ของศิลปะไทยที่มีคสามเจริญรุ่งเรืองมาแต่โบราณ เพื่อให้คนไทยมีความภาคภูมิใจในชาติของตน

เมื่อไทยเป็นพันธมิตรกับประเทศญี่ปุ่น เพื่อหวังจะเป็นมหาอำนาจในแหลมทองเพราะตระหนักถึงความไม่มั่นคงของชาติ จึงเริ่มสร้าง "ความเป็นไทย" ขึ้นใหม่ โดยเน้น "ความเป็นไทย" ในแง่ของจิตใจหรืออุปนิสัยที่รักความก้าวหน้า มีความมุ่งมั่นที่จะต่อสู้ ขยันหมั่นเพียร นิยมการค้าขาย อุปนิสัยเหล่านี้จะทำให้ "คนไทย" ร่วมมวลงกันสร้าง "ชาติไทย" ให้รุ่งเรืองและกลายเป็นมหาอำนาจในที่สุด

เพื่อให้คนไทยเห็นว่าอุปนิสัยทั้งหลายที่รัฐต้องการให้มีอยู่ในตัว "คนไทย" นั้นเป็นคุณสมบัติดั้งเดิมของชนชาติไทย จึงใช้วิธีเปลี่ยนบริบทของ "อุปนิสัยประจำชาติ" ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคตเหล่านี้ ให้เคยมีมาแล้วแต่โบราณ หวนกลับไปมีอุปนิสัยเช่นเดิม เหมือนในสมัย "วัฒนธรรมสุขุขทัย" กระบวนการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิวัติจิตใจ หรือที่เรียกว่า "มนุสสปฏิวัติ" นั่นเอง มีการโฆษณาอย่างกว้างขวางว่า หากไทยกลายเป็นคอมมิวนิสต์ "ชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์" ก็จะถูกทำลายไปอย่างสิ้นเชิง ทำให้ผู้ที่รักและหวงแหนความเป็นไทยต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิปกประพันธ์ มีบทบาทสำคัญคือ ทรงเล็งรับเอาความเจริญวัตถุจากตะวันตก และการควบคุมความสัมพันธ์ทางสังคมและความสัมพันธ์เชิงอำนาจด้วย "ความเป็นไทย" ทางวัฒนธรรม อีกทั้งยังมีการบัญญัติศัพท์ให้กลายเป็นคำใน "ภาษาไทย" เท่ากับเป็นการควบคุมความคิดของคนไทยหรือกำหนดขอบเขตและทิศทางความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยนั่นเอง

เป้าหมายหลักสองประการที่สัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน คือ การสร้างความเป็นไทยเพื่อใช้ "ความเป็นไทย" ช่วยจัดระเบียบความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคมไทย และเพื่อสร้างบารมีหรืออำนาจทางปัญญาให้แก่ตนเอง

นับตั้งแต่กลางทศวรรษ 2490 ซึ่งเขียน สี่แผ่นดินเป็นมา มรว.คึกฤทธิ์ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการรื้อฟื้นอุดมการณ์ "กษัตริย์นิยม" โดยทำให้คนไทยเห็นว่าสถาบันและองค์พระมหากษัตริย์เป็นสถาบันและบุคคลที่ชาติไม่ได้ของ "ชาติไทย" ความเป็นไทยที่ถูกนิยามขึ้นนั้นมีอิทธิพลอย่างสูง เนื่องจากเป็นฐานทางอุดมการณ์ให้แก่ระบอบการปกครองแบบเผด็จการ ทำให้สามารถใช้สื่อประเภทต่างๆ รวมทั้งหนังสือพิมพ์ในเครือสยามรัฐของมรว.คึกฤทธิ์เองในการปลุกฝังแก่สังคมไทย

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า คำว่า "ความเป็นชา" หมายถึง สิ่งสร้างวัฒนธรรม ที่ประกอบเป็นเอกลักษณ์ของชาความเป็นชา ที่นิยามโดย ผู้ผลิตนั้นมีอาการอดอ้างสรรพคุณเกินจริงโดยผู้ผลิตชา

ทำให้ผู้บริโภคเชื่อว่าชาเป็นเครื่องดื่มที่มีคุณประโยชน์ด้วยเหตุผลหลายประการไม่ว่าจะเป็นที่ ป้องกันโรค ลดไขมัน ช่วยให้อารมณ์ดี กระปรี้กระเปร่า แข็งแรง หรือคลายความเครียด ฯลฯ ในภาพแบบนี้ ทำให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีแนวโน้มต่อการเปลี่ยนแปลงเพราะคิดว่าดีต่อสุขภาพอีกทั้งยังปฏิเสธสินค้าแบบอื่นเพราะเชื่อว่าเครื่องดื่มชาที่ดีที่สุดอย่างไรก็ตามผู้บริโภคอาจจะรับแนวทางจากผู้ผลิตรายอื่นได้ แต่ต้องรับผ่านผู้ผลิตเท่านั้น ไม่ใช่ผู้บริโภคด้วยกัน กรอบความคิดนี้ได้กลายเป็นของผู้บริโภคจนถึงปัจจุบัน กรอบความคิดนี้เป็นทั้งคำตอบในการมองปรากฏการณ์ชาและก็เป็นทั้งข้อจำกัดในการคิดของผู้บริโภคเพราะกรอบนี้มีพลัง อิทธิพลอย่างมาก จนผู้บริโภคในสังคมไม่สามารถคิดนอกเหนือไปจากกรอบเหล่านี้ได้

3. หนังสือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม โดย ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข

ปัจจัยภายนอก ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม (external factor) เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายนอกสังคม ซึ่งปัจจัยที่เห็นชัดก็คือ

1. การเปลี่ยนแปลงลักษณะของประชากร ได้แก่ การย้ายถิ่นของประชากร ความแตกต่างขององค์ประกอบของประชากร เช่น อายุ เพศ และการศึกษา เป็นต้น
 2. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ สภาพสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลง เช่น ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด เป็นต้น
 3. กลุ่มกระทบจากภายนอก ได้แก่ การล่าอาณานิคม และการโจมตีจากชาติอื่น
 4. การยืมวัฒนธรรม ได้แก่ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับชนชาติอื่น หรือการรับวัฒนธรรมอื่นมาใช้ วัฒนธรรมได้รับจากการยืมวัฒนธรรมทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
- จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การเปลี่ยนแปลงของชาหากมองจากปัจจัยภายนอกจะพบว่ามีหลายปัจจัย ได้แก่ การย้ายถิ่นของประชากร ปรากฏการณ์ธรรมชาติ การล่าอาณานิคมและ การยืมวัฒนธรรมจากชาติอื่นเข้ามา เป็นต้น

ฐานข้อมูลออนไลน์

1. <http://61.47.2.69/~midnight/midnighttext/0009999901.html>

ประชาธิปไตยข้ามพรมแดน (Democracy without borders) ของอรชุน อัมปาคุรีย

โลกาภิวัตน์ในมิติของวัตถุ หมายถึง การไหลและเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนรัฐ-ชาติในระดับโลกของ วัตถุ รูปธรรม และนามธรรม คือ ผู้คน, สื่อ, เทคโนโลยี, อุดมการณ์, และทุน. แต่การไหลและเคลื่อนย้ายของ วัตถุเหล่านี้มิได้เกิดขึ้นพร้อมกัน เบนเข้าหากันและข้ามพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ หากแต่ไหลและเคลื่อนย้าย ต่างระดับความเร็ว ต่างแกน ต่างจุดเริ่มต้น ต่างปลายทาง และสัมพันธ์ในระดับที่ต่างกันกับโครงสร้างทาง สถาบันที่แตกต่างกันในภูมิภาค ประเทศ และสังคม. โลกาภิวัตน์หรือโลกที่วัตถุอยู่ในภาวะเคลื่อนย้าย จึง มิใช่โลกของความเป็นหนึ่งเดียวและกลมกลืน แต่เป็นโลกที่ผนึกด้วยภาวะไม่เท่าเทียม โลกที่ความสัมพันธ์ ไม่สวมทับกันสนิท (disjuncture) โลกแห่งความสับสนวุ่นวาย (chaos) และโลกที่สลับซับซ้อน (complexity) (ArjunAppadurai, 1996:47)

โลกาภิวัตน์ในมิติของจินตนาการ สำหรับอัปาดูร์ยแล้ว การไหลและการเคลื่อนย้ายของวัตถุข้าม พรมแดนมิใช่สิ่งใหม่ในประวัติศาสตร์สังคมมนุษย์ และจินตนาการของผู้คนเกี่ยวกับสรรพสิ่งมิใช่ประเด็น ใหม่เช่นกัน อย่างไรก็ตาม เขาเห็นว่าโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นช่วงครึ่งหลังศตวรรษที่ 20 นี้ เกิดจากเงื่อนไขที่ ภาพลักษณ์ในภาวะเคลื่อนย้ายและแปลงรูป ซึ่งได้มาปะทะหรือบรรจบกับผู้คนที่อยู่ในภาวะเคลื่อนย้าย แล้วก่อรูปของจินตนาการใหม่ ที่ฝังลึกในวิถีชีวิตประจำวันของผู้คน โดยจินตนาการใหม่มิใช่จินตนาการที่ เพื่อฝัน ฟุ้งซ่าน หลีกหนีจากความเป็นจริง หากแต่เป็นจินตนาการที่มีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดสนาม ปฏิบัติการทางสังคมของผู้คน หรือเป็น “จินตนาการในฐานะที่เป็นปฏิบัติการทางสังคม” (the imagination as a social practice) (ArjunAppadurai, 1996:31)

จินตนาการใหม่ที่เกิดจากการบรรจบกันของคนที่อยู่ในภาวะเคลื่อนย้าย (moving people) และ ภาพลักษณ์ที่กำลังเคลื่อนย้าย (moving images) คือ จินตนาการที่ขยายใหญ่ ข้ามพรมแดนและเชื่อม ท้องถิ่นระยะไกล เป็นจินตนาการการเป็นเครือข่าย / ชุมชน / ท้องถิ่นที่ขยายใหญ่ตัดข้ามท้องถิ่นเดิม ภูมิภาคและพรมแดนรัฐ-ชาติตามการเคลื่อนย้ายระยะไกลของผู้คน และส่งผลให้เกิดสนามความสัมพันธ์ ทางสังคมใหม่ที่ขยายใหญ่ เป็นสนามความสัมพันธ์ทางสังคมระดับโลก (ArjunAppadurai, 1996:31)

จากแนวคิดนี้สามารถนำมาอธิบายได้ว่า วัฒนธรรมการดื่มชาได้เคลื่อนย้ายหรือแพร่กระจายไป ตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความคิดหรือจินตนาการของผู้คนต่อชานี้ย่อมไม่หยุดนิ่งและพร้อมที่จะ เปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมได้ตลอดเวลา

2. <http://www.61.47.2.69/~midnight/midnighttext/000982.doc>

วาทกรรมในทัศนะของมิเชล ฟูโกต์

อำนาจกับความจริง

อำนาจ หมายถึง กระบวนการทางประวัติศาสตร์ของสังคมที่สถาปนา “อาณาจักรแห่งความจริง” (Regime of truth) ชูดุดหนึ่งขึ้นมาโดยกลุ่มคนที่มีอำนาจ และความจริงเหล่านี้จะนำไปสู่ปฏิบัติการทางสังคมมากมายทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค หรืออำนาจเป็นกระบวนการสร้าง/ผลิต รูปแบบของความรู้ ความจริง ความเป็นธรรมชาติ หรือความเป็นปกติธรรมดาขึ้นมาชูดุดหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อผู้มีอำนาจหรือผู้สร้างวาทกรรม และการพยายามเก็บกดปิดกั้นความรู้ ความจริงชูดุดอื่นๆ โดยใช้เทคนิคอำนาจที่ซึ่มลึก โดยผู้ที่ตกเป็นเป้าของอำนาจนั้นไม่รู้สึกรู้ว่าถูกกระทำ มีหน้าซำยังกระตือรือร้นที่จะสวมบทบาทนั้นด้วยตนเอง การที่ปัจเจกบุคคลมีความรู้สึกรู้ว่าเขาเป็นอะไรนั้น เป็นผลของการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ของเขาในอาณาจักรแห่งความจริงนั้น ซึ่งเป็นเรื่องของเทคนิคการใช้อำนาจในการจัดวางตำแหน่งของปัจเจกในวาทกรรม

อำนาจกับความรู้

โดยภาพรวมแล้ว คนส่วนใหญ่มักมองว่า “อำนาจ” กับ “ความรู้” เป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกัน เลย เนื่องจากความรู้ควรเป็นเรื่องของข้อเท็จจริงที่ปลอดจากคุณค่า อคติ และความลำเอียงใดๆ ในขณะที่อำนาจเป็นเรื่องของอคติ และความลำเอียง. แต่อำนาจของฟูโกต์ ไม่ใช่อำนาจแบบดิบ ที่ใช้กำลังบังคับ แต่เป็นอำนาจที่ได้รับการฟอกขาวจนสะอาดในรูปของความรู้ และเป็นความรู้แบบเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น วิทยาศาสตร์ หรือเศรษฐศาสตร์ ความสำเร็จของอำนาจจึงอยู่ที่ความสามารถในการปกปิด อำพรางกลไกในการทำงาน ซึ่งไม่ใช่กฎหมายอย่างที่ผู้คนมักเข้าใจกัน แต่เป็นกฎเกณฑ์ จารีตปฏิบัติต่างๆ ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎเกณฑ์และจารีตปฏิบัติของบรรดาผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายในรูปของวาทกรรมวิชาการในเรื่องนั้นๆ ด้วยเหตุนี้จึงสามารถกล่าวได้ว่า “ความรู้” คือโฉมหน้าที่แยบยลของอำนาจ เพราะสุดยอดของอำนาจก็คือการทำให้มองไม่เห็นว่ามันนั้นๆ เป็นเรื่องของอำนาจ แต่เป็นเรื่องของความรู้หรือความจริง ซึ่งเป็นสิ่งที่ปลอดจากอคติและคุณค่ามันเอง

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาอธิบายได้ว่า ในสมัยโบราณอำนาจของชนชั้นสูง สามารถครอบงำสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมนั้นๆ โดยที่ผู้คนในสังคมนั้นก็ยึดถือปฏิบัติตาม ต่อมา

ในยุคโลกาภิวัตน์ นิยามของคำว่าอำนาจนั้นได้ปรากฏออกมาให้เห็นในรูปแบบของความรู้ เช่น การวิจัย การทดลองทางวิทยาศาสตร์

2.เอกสารอ้างอิง

มีแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือ 1. สื่อสิ่งตีพิมพ์ 2.ฐานข้อมูลออนไลน์

1. เสน่ห์แห่งชา ของ ชนิษฐา แคนศิลป์

จีนเป็นประเทศแรกที่อยู่จักการต้มชาในรูปของเครื่องต้ม ในสมัยจักรพรรดิเสินหนง บิดาแห่งการแพทย์ของจีน โดยได้ทดลองนำชามาต้มดื่ม และพบว่ารสขมของชามีสรรพคุณเป็นยา ตั้งแต่นั้นมา การต้มจึงเกิดขึ้น และคำว่าชาถูกเขียนลงในพจนานุกรมจีน ชื่อ เออหย่า (ERH YAH)

เรื่องราวของใบชาถูกถ่ายทอดและรับรู้กันมากขึ้น เมื่อลู่อิว ผู้เป็นทั้งกวีและนักปรัชญา ได้เขียน คัมภีร์ชา(ชาจิง) บรรยายเรื่องราวเกี่ยวกับชาและคุณลักษณะของใบชา วิธีการชงชาไว้ทั้งหมด รวมทั้งมีบันทึกไว้ว่าชาเป็นเครื่องดื่มที่นิยมกันมาตั้งแต่ก่อนศตวรรษที่12

เดิมทีชาเป็นเครื่องดื่มที่แพร่หลายและรู้จักกันดีในเฉพาะภาคใต้ของจีน สมัยราชวงศ์ถังมีการทำชา โดยการอัดเป็นแผ่นแล้วนำมาต้มและดกใส่ชามดื่มกัน รวมถึงการต้มชาโดยวิธีการบดชาและละลายในน้ำร้อนดื่ม ยุคนั้นศิลปวัฒนธรรมต่างๆเจริญรุ่งเรืองอย่างมาก รวมถึงการค้าขายส่งออก รวมทั้งชาที่เริ่มมีการแลกเปลี่ยนค้าขายไปตามเส้นทางสายไหมสู่ตุรกีและรัสเซีย

สมัยราชวงศ์ซ่ง มีการต้มชากันกว้างขวางมากขึ้น ชาผงกลายเป็นของธรรมดาที่หาได้ทั่วไป พร้อมกันนั้นก็เริ่มมีการคิดค้นทำด้วยดื่มชาซึ่งเป็นศิลปะเครื่องปั้นดินเผาในสมัยราชวงศ์ซ่ง นอกจากนี้ยังมีการเขียนคัมภีร์ชาขึ้นเพื่อบ่งบอกถึงคุณลักษณะชาและวิธีการชงชาผงให้ดีที่สุด ในยุคนี้อาชาวจีนในราชสำนักเริ่มมีวัฒนธรรมการต้มชา และมีศาลาน้ำชาเพื่อดื่มชาว่างบทุกปี และเป็นช่วงเดียวกันกับการเผยแพร่พุทธศาสนาจากจีนไปยังประเทศต่างๆในเอเชีย

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า วิวัฒนาการของชาจีนโดยเริ่มแรกนั้นชาเป็นยารักษาโรคและเครื่องดื่ม ต่อมาจึงนิยมดื่มกันในหมู่ชนชั้นสูงและแพร่หลายมากขึ้นเนื่องมาจากมีการค้าขายส่งออกใบชา ก่อเกิดเป็นวัฒนธรรมการต้มชาขึ้นในที่สุด

2.หนังสือเรื่อง ชาใบไม้มหัศจรรย์ ของ ณรงค์ ปัญญา นทชัย

ประเพณีของจีนจะเน้นไปที่คุณภาพของชาที่จะได้รับทั้งด้านของสี กลิ่น รสชาติ และการต้มที่ถูกต้อง อีกทั้งยังดื่มชาเป็นกิจวัตรประจำวันและดื่มตลอดทั้งวัน

หุ่หว่อแปลว่าปราศจากตัวเอง เป็นหลักการของพุทธศาสนา ซึ่งผู้ที่ไปถึงนิพพานจะปราศจากความยึดมั่นในตัวตนอีกต่อไป

พิธีชงชาแบบหุ่หว่อ คือ การที่ผู้ดื่มจะนำเอาชูดชาของตนเองมาและนั่งเป็นวงกลม เป็นพิธีชงชาที่ทุกคนจะได้เสิร์ฟและดื่มชา การนั่งไม่ได้มีการเจาะจงตำแหน่งเป็นการนั่งแบบสุ่ม โดยพิธีชงชาแบบนี้มีหลักอยู่ 7 ประการคือ

1. ไม่มีการแบ่งแยกฐานะทางสังคม
2. ไม่มีการคาดหวังถึงรางวัล
3. เปิดใจให้กว้าง
4. ปรับทัศนคติให้เป็นแง่บวก พยายามที่จะพัฒนาตน
5. ยึดถือกฎและลำดับที่จัดไว้
6. ปลุกฝังความร่วมมือกัน
7. ไม่มีความแตกต่างในนิกายหรือศาสนา

นอกจากนี้ชาวจีนใช้ชาในวิถีชีวิตประจำวันในหลายโอกาส ดังนี้

พิธียกน้ำชาในประเพณีแต่งงานของชาวจีน หนึ่งในพิธีที่ยังคงรูปแบบดั้งเดิมของชาวจีนพบได้ในแถบตอนใต้ของประเทศจีน ก่อนงานแต่งงาน เจ้าสาวและเจ้าบ่าวจะคุกเข่าอยู่ต่อหน้าและยกน้ำชาร้อนๆ มอบให้แก่พ่อแม่และแขกสำคัญ

การใช้ชาเพื่อแสดงความนับถือ สังคมจีนในอดีต ชาจะเป็นตัวกำหนดสถานะทางสังคม ผู้เยาว์จะแสดงความนับถือต่อผู้ใหญ่โดยผ่านชา บุตรจะรินน้ำชาให้แก่พ่อแม่ พี่ชายและญาติผู้อาวุโส หรือผู้ที่มีฐานะทางสังคมดีกว่าจะรินน้ำชาให้แก่ผู้ที่มีฐานะทางสังคมสูงกว่า**การใช้ชาเพื่อแสดงการขอโทษ** การยกน้ำชาถือเป็นธรรมเนียมสำหรับการขอมาสำหรับความผิดที่ร้ายแรงซึ่งแก้คำพูดไม่เพียงพอที่จะให้อภัย ถือเป็น การขอโทษอย่างจริงใจที่สุด **การเคาะนิ้วเพื่อแสดงการขอบคุณ** หลังจากถ้วยชาถูกรินโดยเพื่อน จะมีการแสดงการขอบคุณโดยเคาะนิ้วกลางบนโต๊ะ ถือเป็น การให้สัญญาณแสดงการขอบคุณแก่คนที่เสิร์ฟชาให้ ธรรมเนียมนี้เกิดจากตำนานที่ว่าวันหนึ่งในโรงเตี๊ยม จักรพรรดิได้เทชาให้แก่คนรับใช้ การกระทำเช่นนี้ในความรู้สึกของเด็กรับใช้ถือเป็นเกียรติยศอันยิ่งใหญ่ เขาปรารถนาที่จะคุกเข่าถวายบังคมแต่กลัวจะทำให้ผู้คนสงสัย จึงใช้นิ้วแสดงอาการเหมือนการคุกเข่าถวายบังคม

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า หนังสือเล่มนี้สามารถนำมาอธิบายเกี่ยวกับวัฒนธรรมการดื่มชาของชาวจีนที่อิงอยู่กับความเชื่อและวิถีความเป็นจีนที่แฝงอยู่ในชีวิตประจำวันอีกด้วย

3.หนังสือเรื่องตำนานชาในตำราจีนของหวางหลิง

นอกจากนี้ชาวยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ ประมาณปีค.ศ.713 – 741 ในพุทธศาสนานิกายเซนของจีนพระสงฆ์และศาสนิกในวัดต้องนั่งเข้าฌานเป็นเวลานานบางครั้งรู้สึกง่วงและอยากกินของเล่น เจ้าอาวาสก็คิดวิธีให้ดื่มชาทำให้ประสาทตื่น หลังจากนั้น วิธีนี้ก็เผยแพร่ไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ ในช่วงเวลาเดียวกัน ในสมัยราชวงศ์ถัง ตามบ้านเศรษฐียังมีการจัดห้องต้มน้ำชาชิมชาและอ่านหนังสือโดยเฉพาะ ต่อมาสมัยของราชวงศ์ถัง การดื่มน้ำชาเป็นที่นิยมมากขึ้นไปอีก เนื่องจากน้ำชาเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นเร้าความคิดได้อย่างดี บัณฑิตทั้งหลายต่างก็พากันปลาบปลื้มปรีดาการดื่มชาและพากันเขียนโคลงกาพย์กลอนกับวาดรูปภาพโดยใช้ชานั้นเองเป็นแม่บท ในสมัยราชวงศ์ซ่งและราชวงศ์หยวนเกิดประเพณีสรรเสริญชาขึ้น ผู้ที่ได้รับชัยชนะจะต้องมีชาที่มีคุณภาพชั้นยอด เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การดื่มชาทำให้ใจสงบซึ่งเหมาะกับลัทธิเต๋าและพุทธศาสนาที่ให้ความสำคัญกับการนั่งสมาธิ

4.หนังสือTea : Aromas and Flavors around the world ของLydia Gautier

การดื่มชาทำให้สดชื่นกระปรี้กระเปร่า ในชา มีสาร Theine (เทอีน) ซึ่งก็คือคาเฟอีนในกาแฟแต่เทอีนในชามีปริมาณน้อยกว่า และมักไม่ได้ยู่อิสระแต่จะเกาะอยู่กับสารพวกโพลีฟีนอลการดื่มชาจึงไม่ได้ทำให้รู้สึกตื่นตัวมากเหมือนดื่มน้ำกาแฟแต่ก็ทำให้รู้สึกสดชื่นกระปรี้กระเปร่าได้ นอกจากนี้ในใบชายังมีสาร Theanine (ทีอานีน) ซึ่งช่วยให้สมองผ่อนคลายได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้ที่ปัญหาเรื่องการนอนหลับไม่ควรดื่มชาในช่วงก่อนนอน แต่การดื่มชาไม่ได้มีประโยชน์เพียงอย่างเดียว โทษของการดื่มชาก็คือชาจะรบกวนการดูดซึมของเหล็กเนื่องจากโพลีฟีนอลในชาจะจับตัวกับเหล็กทำให้ดูดซึมไม่ได้เต็มที่การดื่มชาจึงไม่ควรดื่มหลังอาหารทันที

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ชาไม่ได้มีประโยชน์อย่างเดียวแต่ยังมีโทษด้วย เช่น คาเฟอีนในตัวชา ทำให้รู้สึกสดชื่น แต่ในทางกลับกันหากใช้ก่อนนอนก็จะทำให้นอนไม่หลับ

5. หนังสือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม โดย ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข

ปัจจัยภายนอกของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม (external factor) เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายนอกสังคม ซึ่งปัจจัยที่เห็นชัดก็คือ

1. การเปลี่ยนแปลงลักษณะของประชากร ได้แก่ การย้ายถิ่นของประชากร ความแตกต่างขององค์ประกอบของประชากร เช่น อายุ เพศ และการศึกษา เป็นต้น
2. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ สภาพสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติที่เปลี่ยนไป เช่น ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด เป็นต้น
3. กลุ่มกระทบจากภายนอก ได้แก่ การล่าอาณานิคม และการโจมตีจากชาติอื่น
4. การยืมวัฒนธรรม ได้แก่ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับชนชาติอื่น หรือการรับวัฒนธรรมอื่นมาใช้ วัฒนธรรมได้รับจากการยืมวัฒนธรรมทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การเปลี่ยนแปลงของชาหามองจากปัจจัยภายนอกจะพบว่ามีหลายปัจจัย ได้แก่ การย้ายถิ่นของประชากร ปรากฏการณ์ธรรมชาติ การล่าอาณานิคมและ การยืมวัฒนธรรมจากชาติอื่นเข้ามา เป็นต้น

ฐานข้อมูลออนไลน์

1. <http://www.bbrtv.com/2010/0419/4596.html> วัฒนธรรมการดื่มชาของคนจีน

หนังสือโบราณเกี่ยวกับใบชาที่มีชื่อเสียงดังที่สุดชื่อว่า "ฉาจิง" แปลว่า ตำราของชานับเป็นหนังสือเล่มแรกของโลกที่บันทึกถึงประวัติศาสตร์การกำเนิดชาการผลิตชา ประเภทของชา ประเพณีการดื่มชาเป็นต้น ผู้เขียนชื่อ "ลู๋หยู่" ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตชาและประเพณีการดื่มชามากมายเป็นคนสมัยราชวงศ์ถัง ห่างจากปัจจุบัน กว่า 1,500 ปีแล้ว

จากบทความนี้พบว่า -ฉาจิง คือ ตำราที่บันทึกประวัติศาสตร์ชาที่มีชื่อเสียงและน่าเชื่อถือที่สุดซึ่งกล่าวเกี่ยวกับประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตชาและประเพณีการดื่มชามากมา

2. <http://doctor-kohmagic.blogspot.com/2010/03/mcdonalds-ronald-mcdonald.html>

งานวิจัยการ เชื่อมโยงการรับรู้ตราสินค้า (Brand Associations) แมคโดนัลด์ ผ่านตัวตลก โรนัลด์ แมคโดนัลด์

บริษัท แมคโดนัลด์ได้ใช้การเชื่อมโยงการรับรู้ตราสินค้า โดยอาศัยตัวตลก โรนัลด์ แมคโดนัลด์ เป็นคนสื่อสารตราสินค้า(Brand Ambassadors)เพื่อสร้างความประทับใจ หรือประสบการณ์ที่ดีในรูปแบบกิจกรรมการตลาด(Event Marketing) ในรูปแบบความบันเทิง (Entertainment) โดยบริษัท แมคโดนัลด์ ใฝ่ใจ ในการส่งเสริมภาพลักษณ์ตราสินค้า (Brand Image) ของตนเองอย่างมาก และได้สร้างสรรค์กลยุทธ์ใหม่ๆ ขึ้นมามากมายเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของลูกค้าให้รู้สึกดีกับตราสินค้า การสร้างภาพลักษณ์ตราสินค้า (Brand Image) ให้เกิดขึ้น ในใจของผู้บริโภค จนเกิดคุณค่าตราสินค้า (Brand Equity)และนำไปสู่ ความเชื่อมั่นที่ดีต่อตราสินค้าซึ่งอยู่บนพื้นฐาน ความจงรักภักดีอย่างมากต่อตราสินค้า การจดจำชื่อ การรับรู้ถึงคุณภาพ และมีจุดเชื่อมโยงเกี่ยวกับสินค้าอย่างลึกซึ้งและมั่นคง

โดย การวิจัยเบื้องต้นด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(Indept Interview) กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันและอดีตผู้บริหารที่รับผิดชอบกิจกรรม ของตัวตลก โรนัลด์ แมคโดนัลด์ จำนวน 3 คนโดยวิธีการมีการเก็บรวบรวมเอกสาร และการลงพื้นที่สังเกตการณ์เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม

ผลการวิจัย แนวคิดและวิธีการเชื่อมโยงการรับรู้ตราสินค้า (Brand Associations) แมคโดนัลด์ โดย อาศัยตัวตลก โรนัลด์ แมคโดนัลด์ เป็นผู้สื่อสารตราสินค้าเพื่อสร้างความประทับใจ หรือประสบการณ์ที่ดีในรูปแบบกิจกรรมความบันเทิง (Entertainment) ผ่านตัวตลก โรนัลด์ แมคโดนัลด์ เพื่อสร้างความประทับใจ ด้านบวก ตัวตลก โรนัลด์ แมคโดนัลด์จะเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนของการให้บริการ(QSC&V)ในการส่งมอบความสุขผ่านกิจกรรมต่างๆเข้าถึงผู้บริโภคทุกกลุ่มเพื่อสร้างความประทับใจ จนนำไปสู่ความมั่นใจที่ผู้บริโภคมีต่อตราสินค้า (Brand Equity)ซึ่งรวมไปถึง ความจงรักภักดีต่อตราสินค้า การจดจำชื่อ การรับรู้ถึงคุณภาพและจุดเชื่อมโยงเกี่ยวกับสินค้าอย่างลึกซึ้งและมั่นคงใน ที่สุด การสร้างความประทับใจดังกล่าวเป็นการทำให้ผู้บริโภคเกิดการเรียนรู้เชื่อมโยง ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง โดยได้รับความพึงพอใจจนทำให้เกิดการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงไปยังตราสินค้า แมคโดนัลด์ (Brand Associations) ในที่สุด ตัวตลก โรนัลด์ แมคโดนัลด์ จึงกลายเป็นเป็นผู้สื่อสารตราสินค้า (Brand Ambassadors) รวมไปถึงสื่อที่ใช้ในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ หรือสื่ออื่นๆภายในร้านโดยจะมีภาพตัวตลก โรนัลด์ แมคโดนัลด์เป็นองค์ประกอบด้วยเสมอ

จากงานวิจัยข้างต้นสามารถนำมาอธิบายได้ว่า จากกระแสสังคมในปัจจุบัน การสร้างความน่าเชื่อถือของชาตินั้นปรากฏออกมาในรูปแบบของการใช้กลยุทธ์ต่างๆ เช่น การโฆษณาเกินจริงเกี่ยวกับสรรพคุณของชาด้วยการอ้างการทดลองหรือตัวเลขทางสถิติเพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความเชื่อมั่นในตัวสินค้า สร้างความประทับใจให้ผู้บริโภคด้วยการออกแพคเกจสวยงาม รวมไปถึงการส่งชิงโชครางวัลต่างๆ ทำให้ผู้บริโภคมีทัศนคติหรือเกิดภาพลักษณ์ต่อชาในด้านบวก เป็นต้น

[3.http://www.tourtooktee.com/%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%B9%E0%B8%A5%E0%B8%97%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99](http://www.tourtooktee.com/%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%B9%E0%B8%A5%E0%B8%97%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99)

คุณสมบัติของน้ำชาจีน

ชาจีนมีสารที่เป็นประโยชน์มากมายหลายชนิดที่ช่วยต้านอนุมูลอิสระในร่างกาย เช่นโพลีฟีนอล แคทาทาซิน แทนนิน โปรตีน คาร์โบไฮเดรต วิตามินเอ วิตามินซีและวิตามินบีคอมเพล็กซ์ ฟลูออไรด์ มังกานีส โปรแตสเซียม สังกะสี เป็นต้น

สารต่าง ๆ เหล่านี้ช่วยให้ประโยชน์ต่อร่างกาย คือ

- ชาจีนช่วยให้ร่างกายสดชื่น กระปรี้กระเปร่า แข็งแรง และคลายความเครียด
- ชาจีนช่วยย่อยอาหารและลดการดูดซึมของไขมันในร่างกาย กล่าวคือช่วยละลายไขมันนั่นเอง
- ชาจีนช่วยดับกลิ่นปาก และป้องกันฟันผุ
- ชาจีนช่วยฆ่าเชื้อแบคทีเรียในช่องปากและท้อง
- ชาจีนช่วยควบคุมระดับคอเลสเตอรอลและลดระดับไตรกลีเซอไรด์ ในร่างกาย
- ชาจีนช่วยกระตุ้นระบบประสาทให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและกระตุ้นระบบไหลเวียนของโลหิตในหลอดเลือด ช่วยขยายหลอดเลือดบรรเทาอาการปวดศีรษะแบบไมเกรน ป้องกันโรคหัวใจตีบตัน
- ชาจีนรักษาอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด รักษาอาการเจ็บหน้าอก รักษาโรคหวัด และช่วยให้กล้ามเนื้อคลาย
- ชาจีนช่วยชำระล้างสารพิษให้ออกจากร่างกาย และยังช่วยขยายหลอดเลือด

- ชาจีนลดน้ำตาลและคอเลสเตอรอลในเลือด และลดอัตราการแบ่งตัวของไวรัส

นอกจากนี้ในน้ำชายังมีสารช่วยต้านอนุมูลอิสระซึ่งเป็นอนุมูลที่ทำให้เกิดการเสื่อมสลายของเซลล์ในร่างกาย ทำให้เป็นพิษต่อเซลล์ต่าง ๆ อันเป็นสาเหตุของการเกิดโรคมะเร็ง

จากบทความดังกล่าวพบว่าคุณประโยชน์ของชาจีนคือ ช่วยผ่อนคลายความเครียด ช่วยละลายไขมันและลดคอเลสเตอรอลในเลือด ป้องกันมะเร็งอีกทั้งยังช่วยกระตุ้นระบบประสาทให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. <http://www.puerteaonline.com/>

ชาผู้เอ๋อ ชาเพื่อสุขภาพ ที่กำลังเป็นที่นิยมที่สุดอยู่ในขณะนี้

ณปัจจุบัน เมื่อชาผู้เอ๋อกลับมาได้รับความนิยม จึงทำให้ศิลปะในการหมักบ่มและการชงชาผู้เอ๋อแต่โบราณ ได้ถูกนำมาศึกษาวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่องอีกครั้งหนึ่ง โดยประเภทและชนิดของชาผู้เอ๋อนั้นล้วนมีความแตกต่างกันไปในเรื่องของสรรพคุณ วิธีการชงชา การเก็บรักษาหรือแม้แต่ความสะดวกในการพกพาจากวัฒนธรรมแต่โบราณในการใช้คาราวานม้าเป็นพาหนะในการขนส่งไปชาผู้เอ๋อมาถึงความนิยมชมชอบด้วยสรรพคุณทางด้านตัวของชาผู้เอ๋อในปัจจุบันจึงทำให้รัฐบาลมณฑลยูนนานตระหนักถึงคุณค่า โอกาสและความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของชาผู้เอ๋อจึงจะเห็นได้จากช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา รัฐบาลมณฑลยูนนานได้ทุ่มงบประมาณด้านการประชาสัมพันธ์เส้นทางโบราณสายดังกล่าว รวมถึงรื้อฟื้นวัฒนธรรม โบราณและโขนมาถึงประโยชน์ในการบริโภคชาผู้เอ๋อให้รู้จักกันอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น เราต้องการให้ทุกท่านได้สัมผัสกับรสชาติของ ชาผู้เอ๋อจากยูนนาน ซึ่งเราได้คัดสรรใบชาคุณภาพดี ส่งตรงให้กันทุกท่าน ชาผู้เอ๋อเป็นชาที่ได้รับความนิยมแพร่หลายทั่วโลก รสชาติชุ่มคอ! การมอบของขวัญที่ดีที่สุดคือการมอบสุขภาพที่ดี! เพียงท่านมอบชาผู้เอ๋อ ให้คนที่คุณรักยิ่งดื่มยิ่งกลับสวยหนุ่มสาว!! รสชาติชุ่มคอ!

ชาที่มีสารต้านอนุมูลอิสระหรือ Anti-oxidant สารต้านอนุมูลอิสระเหล่านี้สามารถป้องกันมะเร็งโรคหลอดเลือดและหัวใจ อีกทั้งยังช่วยชะลอความแก่ได้ด้วยสารต้านอนุมูลอิสระที่อยู่ในอาหารเช่น วิตามินซี และอี คาโรทีนอยด์ ฟลาโวนอยด์ ผักผลไม้จะมีวิตามินอี ซี และคาโรทีนอยด์ในปริมาณมาก

แต่ฟลาโวนอยด์พบได้หลัก ๆ ในไวน์และชา ฟลาโวนอยด์ที่พบในชาคือ EGCG (Epigallocatechin Gallate) (อีพิกัลโลคาเทชิน กัลเลท) และ Catechin (คาเทชิน) ที่อยู่ในชาเขียว และ Theaflavin (ทีอาฟลาวิน) ซึ่งอยู่ในชาดำการดื่มชาเป็นประจำจึงทำให้ป้องกันโรคต่าง ๆ ได้

-จากบทความนี้พบว่า ในประเทศจีนมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ถึงสรรพคุณของชาผู้เออร์ใน
มณฑลยูนนานของ โดยใช้อ้างอิงถึงคุณประโยชน์และถือเป็นการรักษาวัฒนธรรมโบราณ

6.<http://xn72c3drah4dwe.com/?tag=%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99&paged=4>

ชาอู่หลง ชาอู่หลงในจีน

ลักษณะของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ สร้างค่านิยม กล่าวอ้างสรรพคุณเกินจริงโดยหยิบยก
เพียงประโยชน์แค่บางส่วนมาพูดถึงเท่านั้นแล้วตัดปัจจัยอย่างอื่นทิ้ง ใ้คนดื่มเข้าใจ ผิดผู้บริโภคมองการดื่ม
ชาอู่หลงเป็นแค่แฟชั่นเท่านั้น แต่ในเชิงโภชนาการชาอู่หลงพร้อม ดื่มมีคุณค่าพอๆ กับน้ำเปล่าสารอาหารที่มี
อยู่ในชาอู่หลงพร้อม ดื่มเมื่อเทียบกับแล้วไม่ต่างจากน้ำเปล่ามากนักและยังมีการเติมน้ำตาลทำให้เพิ่มแคลอรี
โดยไม่จำเป็น การดื่มชาอู่หลงจึงไม่ต่างกับการดื่มน้ำอัดลม ซึ่งให้พลังงานสูง เปล่าเพราะพลังงานที่ได้จาก
น้ำตาลเป็นคาร์โบไฮเดรตเชิงเดี่ยวไม่มีสารอาหารอย่างอื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่ร่างกายไม่จำเป็น

จากบทความนี้พบว่ามี การอ้างสรรพคุณของชาอู่หลงเกินจริงโดยลดทอนให้เหลือแค่คุณประโยชน์
บางประการ แต่ในความเป็นจริงแล้ว การดื่มชาอู่หลงมีค่าเท่ากับการดื่มน้ำเปล่าและเป็นเพียงแค่กระแสนิยม
ในการรักษาสุขภาพแบบจอมปลอมเท่านั้น

สรุปบททวนวรรณกรรม

นิยามของชาหรือความเป็นชา นั้นถูกสร้างขึ้นเพื่อให้เข้ากับบริบททางสังคม โดยนิยามที่สร้างขึ้นนั้น
ถูกทำให้เป็นมาตรฐานและสร้างกรอบความคิดให้กับสังคมจีนในแต่ละยุคให้ไปในทิศทางเดียวกัน

ชา มีสถานะเป็นของสูง เป็นสิ่งที่บอกสถานะทางสังคม ชาที่เข้ามาช่วงแรกๆ จึงเป็นเครื่องดื่มของ
กษัตริย์ หรือขุนนางชั้นสูง โดยในสมัยก่อนฮ่องเต้จะมีชาของตัวเอง ซึ่งมีตราประทับเป็นรูปมังกรซึ่ง
แสดงออกถึงความยิ่งใหญ่และความมีอำนาจ

ชายังเป็นสิ่งสำคัญในงานพิธีกรรม เช่นในงานแต่งงาน มีการยกน้ำชาไปคารวะผู้ใหญ่ในงานหมั้นก็
จะต้องมีชาหนึ่งห่อเอาไปใช้เป็นเครื่องหมั้น งานวันเกิดผู้ใหญ่ที่เคารพก็ต้องนำชาไปคารวะ การเลี้ยงน้ำ
ชาเป็นประเพณีของชาวจีน ที่เจ้าบ้านจะชงชาต้อนรับแขกเพื่อแสดงออกให้เห็นถึงมิตรภาพ

นอกจากนี้วิถีวัฒนธรรมการดื่มชาจีนได้ถูกนำไปอิงอยู่กับความเชื่อต่างๆของชาวจีน เช่น พิธีชงชาแบบหวู่ห่วยของลัทธิขงจื้อ เป็นพิธีการชงชาที่ให้ความสำคัญกับการนั่งสมาธิทำจิตใจให้สงบ

ต่อมาวัฒนธรรมการดื่มชาจึงได้เผยแพร่ไปยังประชาชนทั่วไปตามกรอบความคิดของชนชั้นปกครองที่สร้างไว้ให้กับสังคมจีน จนทำให้วัฒนธรรมการดื่มชาได้กลายเป็นมาตรฐานหรือค่านิยมของสังคมจีน โดยนิยามของชาที่ถูกสร้างขึ้นนั้นย่อมเคลื่อนย้ายตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น การย้ายถิ่นของประชากร สภาพแวดล้อม การล่าอาณานิคม หรือ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับชาติอื่น เป็นต้น

ในปัจจุบัน หากจะกล่าวถึงนิยามความเป็นชาที่มีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้กระทำจากชนชั้นสูงมาเป็นผู้ผลิตแต่ยังคงเล่นบทบาทเดียวกันคือ สร้างกรอบความคิดให้ผู้คนยึดถือและปฏิบัติตาม ความเป็นชาได้ถูกนิยามโดยผู้ผลิต มีการอวดอ้างสรรพคุณเกินจริง ทำให้ผู้บริโภคเชื่อว่าการดื่มนั้นช่วยให้ร่างกายสดชื่น ผ่อนคลายความเครียด โดยการใช้สื่อต่างๆสร้างความน่าเชื่อถือสรรพคุณของชาให้กับผู้บริโภคเช่น มีการนำข้อมูลเชิงสถิติ และการทดลองทางวิทยาศาสตร์มาใช้ แต่กลับไม่ได้กล่าวถึงข้อมูลด้านอื่นๆที่ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค เช่น ไม่ได้บอกว่าชามีส่วนประกอบของคาเฟอีนถ้าหากดื่มเข้าไปในปริมาณมากอาจทำให้อ่อนไม่หลับ ใจสั่น และส่งผลให้ระบบขับถ่ายในร่างกายแปรปรวน เป็นต้น

ผลการวิจัย

1. ความเป็นชาในแต่ละยุคของจีน

1. 1 ความเป็นชากับความเชื่อ (ศตวรรษที่11-771ก่อนคริสตศักราช)

การดื่มชาขึ้นได้เริ่มขึ้นในประเทศจีนไม่น้อยกว่า2,167ปีก่อนคริสตกาลตำนานการเริ่มต้นของการดื่มชามีหลายตำนานทั้งเรื่องที่เป็นการค้นพบโดยบังเอิญหรือเรื่องของอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์

ตำนานแรกเล่าว่าจักรพรรดิเสินหนงของจีนเป็นผู้ค้นพบใบชาและวิธีชงชาซึ่งการค้นพบครั้งนี้เป็นการค้นพบโดยบังเอิญเมื่อพระองค์ทรงดื่มน้ำดื่มใกล้ๆกับต้นชาขณะรอคอยให้น้ำเดือดกึ่งชาได้หล่นลงในหม้อชา (คงจะเป็นกึ่งเล็กๆที่ปลิวมาตามแรงลม) สักพักหนึ่งกลิ่นหอมกรุ่นก็โชยออกมาเมื่อพระองค์เอากิ่งชาออกแล้วทรงดื่มก็พบว่าน้ำดังกล่าวมีรสชาติดีและเมื่อนำไปศึกษาคูก็พบว่ามิสรรพคุณทางยาบางประการ ด้วยตั้งแต่นั้นมาชาวจีนจึงได้รู้จักชาและวิธีการชงชา

ตำนานที่สองกล่าวถึงนักบวชชื่อธรรมซึ่งเป็นโอรสของกษัตริย์อินเดียท่านได้เดินทางมาจาริกแสวงบุญเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาในจีนในช่วงแผ่นดินของจักรพรรดิฉู่ตี้ในช่วงปีค.ศ. 519จักรพรรดิฉู่ตี้ทรงนิยมชมชอบนักบวชมากจึงได้นิมนต์ให้นักบวชไปพักอยู่ในถ้ำแห่งหนึ่งในเมืองนานกิงขณะที่นักบวชได้สวมคัมภีร์ภาวนาอยู่ก็เกิดผลอลับไปทำให้ชาวบ้านหัวเราะเยาะเพื่อเป็นการลงโทษตนเองมิให้กระทำ ความผิดเช่นนั้นอีกท่านธรรมจึงได้ตัดหางของคนที่เสียหางตามเมื่อตกถึงพื้นก็เกิดอกขึ้นเป็นต้นชาชาวบ้านเห็นดังนั้นก็เห็นเป็นนิมิตที่แปลกจึงพากันเก็บชามาชงน้ำดื่มโดยเชื่อว่าสามารถรักษาโรคได้

ตำนานที่สามในสมัยหนึ่งได้เกิดโรคอหิวาตกโรคระบาดในเมืองจีนผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมาก ชินแสท่านหนึ่งคือเกี๋ยอูยชินแสพบว่าสาเหตุใหญ่ของการเกิดโรคเกิดจากการที่ผู้คนพากันดื่มน้ำสกปรกจึงแนะนำให้ชาวบ้านดื่มน้ำต้มและเพื่อให้ชาวบ้านเชื่อจึงเสาะหาใบไม้มาอังไฟให้หอมเพื่อใส่ลงในน้ำต้ม (เป็นการหลอกล่อ) ซึ่งเกี๋ยอูยชินแสก็พบว่ามิพืชชนิดหนึ่งที่สามารถให้กลิ่นหอมมากเป็นพิเศษมีรสฝาดเล็กน้อยและแก้อาการท้องร่วงได้จึงเผยแพร่วิธีการนี้ให้ชาวบ้านได้ทำตามซึ่งพืชที่มีกลิ่นหอมที่วันนี้คือต้นชา

ในยุคนี้ชาวบ้านดื่มชาเก็บใบชาในป่าจากนั้นนำมาต้มและเทลงดื่มในชามเนื่องจากมีการบอกเล่าปากต่อปากชาวบ้านจึงเชื่อตามๆกันมาว่าชามีสถานะเป็นยารักษาโรคหรือสมุนไพรที่มีเวทย์มนตร์

1.2 ความเป็นชาวกัฏฐทำให้เป็นกระแสนิยม (ราชวงศ์ฮั่น206ปีก่อนค.ศ. ราชวงศ์จิ้นค.ศ.420)

หลังจากที่ได้มีการค้นพบชาแล้วคนจีนก็ได้ใช้ชาคั้งหนึ่งยาสมุนไพรและพักต่อเนื่องมา3,000ปี จนกระทั่งถึงราชวงศ์ฮั่น (ปี206ก่อนคริสต์ศักราช-ปีคริสต์ศักราช220) การดื่มชาได้กลายมาเป็นประเพณีของชนชั้นปัญญาชนและชนชั้นขุนนางนับจากนั้นมาก็ได้ปรากฏเอกสาร/จดหมายเหตุเกี่ยวกับเรื่องประเพณีการดื่มชาขึ้น โดยฉบับที่มีประวัติเก่าแก่ที่สุดคือกัพยักลอนเรื่อง "ถงเยว่" ผู้แต่งคือหวังเป่ากวีราชวงศ์ฮั่น สมัยนั้นใบชาจากมณฑลเสฉวนเป็นบรรณาการจิมก้องถึงนครฉางอันพระราชธานีกลายเป็นเครื่องดื่มสำหรับพระบรมวงศานุวงศ์และขุนนางชั้นสูงจึงค่อยๆเกิดวัฒนธรรมชาที่แท้จริงรวมถึงศิลปะของชาและพิธีการที่เกี่ยวกับชาสืบมา

นอกจากนี้ยังมีการดิงซาเข้าไปเกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธขงจื้อและเต๋า

-เต๋ากินแล้วร่างกายมีสุขภาพดีสมคูลตามหลักหยินหยาง

-ขงจื้อบัณฑิตต่างพากันดื่มชาเขียนกลอนวาดภาพโดยใช้ชาเป็นแม่บท

-พุทธให้พระดื่มเพื่อจิตใจสงบนิ่งสมาธิตามหลักฌานสมาธิ

สำหรับในงานพิธีกรรมเช่นในสมัยก่อนฮ่องเต้จะมีชาของตัวเองซึ่งมีตราประทับเป็นรูปมังกรถ้าเป็นฮ่องเต้จะมีตราเป็นรูปหงส์ส่วนในงานพิธีกรรมอย่างงานแต่งงานก็ต้องมีการยกน้ำชาไปคารวะผู้ใหญ่ งานหมั้นก็ต้องมีชาหนึ่งห่อเอาไปใช้เป็นเครื่องหมั้นงานวันเกิดผู้ใหญ่ที่เคารพก็ต้องนำชาไปคารวะ

มีการค้นพบปั้นชาขึ้นในช่วงต้นศตวรรษที่16ใกล้เมืองอู่หิงมณฑลเจียงซูโดยเต๋กรับใช้ของคุณชายตระกูลอู่ที่กำลังจะเดินทางไปสอบจอหงวน ได้แวะพักที่วัดจินซาซึ่งที่วัดนี้มีเตาเผาเพราะพระปั้นภาชนะดินใช้เองวันหนึ่งหลังจากทำหน้าที่ปรนนิบัติคุณชายเรียบร้อยแล้วเต๋กรับใช้คนนี้ได้หลบมาพักผ่อนและเห็นพระปั้นภาชนะดินอยู่จึงเข้าร่วมวงด้วยออกมาเป็นภาชนะทรงกลมมีฝาปิดด้านบนด้านข้างเดิมหูจับและต่อพวยกาออกมากลายเป็นอุปกรณ์ชงชาและกรองใบชาใบแรกของโลก

ในแต่ละสมัยของอาณาจักรจีนชาวจีนล้วนยังมีประสบการณ์ในการปลูกการผลิตใบชาการเก็บรักษา และการชงดื่มไปอย่างกว้างขวางจนกระทั่งได้มีการบันทึกเป็นตำราฉบับหนึ่งที่มีชื่อเสียงมากในสมัยราชวงศ์

ถึงเมื่อปีค.ศ.780คือตำรา "ฉาจิง" ซึ่งว่าด้วยเรื่องใบชาโดยผู้เขียนคือ "ลู่อิวี่" บรมครูด้านใบชาในสมัยนั้นและตำรานี้ได้ตกทอดมาจนกระทั่งถึงสมัยปัจจุบัน

ลู่อิวี่ถือว่าเป็นผู้แต่งคัมภีร์ชาเล่มแรกของโลกซึ่งถูกแปลไปมากมายหลายภาษาหนึ่งชุดที่3ม้วนจำนวน10บทลู่อิวี่ออกเดินทางท่องเที่ยวไปทั่วจงหยวนแสวงหาชามาชงดื่มบันทึกเรื่องราวของชาท้องถิ่นเรื่องราวของน้ำจากที่ใดเมื่อนำมาชงชาแล้วจะได้น้ำชารสเลิศและเรื่องกระบวนการผลิตชาแต่ละชนิดเป็นอย่างไรจึงได้กลายเป็นคัมภีร์ชาที่มีชื่อเสียงในเวลาต่อมาลู่อิวี่จึงถูกยกย่องให้เป็นบูรพาจารย์แห่งชาบ้างก็ยกให้ลู่อิวี่เป็นเซียนชาหรือเทพแห่งชาร้านขายอุปกรณ์ชาหรือแม้แต่ร้านน้ำชาจะมีรูปปั้นของลู่อิวี่ไว้บูชาบางร้านจะสมนาคุณลูกค้าที่ซื้ออุปกรณ์ที่แพงที่สุดในร้านด้วยรูปปั้นของลู่อิวี่เป็นต้น

ในยุคนี้การดื่มชาเป็นที่นิยมของขุนนางหรือข้าราชการระดับสูง,บัณฑิต, พระสงฆ์, รวมถึงประชาชนชาวจีนนอกจากมีการดื่มกันในวังแล้วก็เริ่มมีโรงน้ำชากระจายตามเมืองทั่วไปทั้งนี้จุดประสงค์ในการดื่มย่อมแตกต่างกันไปตามภาวะและหน้าที่ของตนเช่นบัณฑิตและพระสงฆ์ดื่มเพื่อต้องการทำให้จิตใจมีสมาธิขุนนางดื่มเพื่อความหรูหราส่วนประชาชนดื่มเพื่อเป็นเครื่องมือประกอบการสนทนาเป็นต้น

เนื่องจากในยุคนี้สังคมมีการพัฒนาขึ้นมีการสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆจึงเกิดข้อปฏิบัติในการดื่มชาขึ้น โดยแต่ละที่ย่อมมีอัตลักษณ์แตกต่างกันไป

ความเชื่อหลักๆเชื่อกันว่าเมื่อรินชาครบทุกถ้วยแล้วให้ทุกคนรูดื่มพร้อมกันและเมื่อชงชาในรอบแรกให้เทน้ำทิ้งและดื่มน้ำชาในรอบที่สองแทนเพราะเชื่อว่าน้ำแรกสกปรก

ส่วนที่กรุงปักกิ่งพอเจ้าของบ้านยกถ้วยน้ำชามาให้แขกต้องลุกขึ้นทันทีเอาสองมือรับไว้และขอบคุณด้วย

ในทางภาคใต้ของจีนเช่นมณฑลกวางตุ้งมณฑลกวางสีพอเจ้าของบ้านยกชามาให้แขกต้องใช้นิ้วกลางขวามือเคาะโต๊ะเบาๆสามครั้งเพื่อแสดงความขอบคุณ

1.3 ความเป็นชาวก้าวไปสู่ระดับโลก (ราชวงศ์ถังค.ศ.618- ราชวงศ์ซิงค.ศ.1912)

สมัยราชวงศ์ถัง (พ.ศ. 1161-1450)

การค้าเริ่มเป็นที่รู้จักกันเฉพาะในภาคใต้ของประเทศจีนต่อมาในสมัยราชวงศ์ถังนี้เองที่คนจีนนิยมค้ากันทั้งภาคเหนือและภาคใต้แต่กรรมวิธีขนานในสมัยราชวงศ์ถังผิดแผกแตกต่างจากชาติที่เรารู้จักสมัยนั้น เขาจะเอาใบชาไปนึ่งกับข้าวเติมเกลือจึงเปลือกส้มและเครื่องเทศแล้วปั้นเป็นก้อนละลายน้ำร้อนดื่ม

สมัยราชวงศ์ซ้อง (พ.ศ. 1503-1823)

การขนานได้เปลี่ยนจากก้อนชาหนึ่งมาเป็น ใบชาแห้งนำมา โม่จนเป็นผงแล้วชงกับน้ำร้อนในยุคนี้เองที่คนจีนเริ่มวัฒนธรรมจิบน้ำชาพร่างรำยอกว้อย่างเพลิดเพลินพระสงฆ์ก็หันมาชงชาเพื่อช่วยสร้างศีลสมาธิและปัญญาญี่ปุ่นได้เรียนวิธีชงชามาจากจีนและได้พัฒนาเป็นศิลปะการชงน้ำชาของตนเองขึ้นในขณะเดียวกันที่คนจีนลืมนิเวศน์และชงชาลงไปหลังจากที่พวกตาดูกรุกรานจีนและอารยธรรมจีนของราชวงศ์ซ้องถูกทำลายไป

สมัยราชวงศ์หยวน (พ.ศ. 1823-1911)

คนจีนหันมาชงชาด้วยใบชาซึ่งต้องชงในปั้นปั้นชาช่วยกรองเศษชาไม่ให้หล่นลงจองขณะรินคอกับชาผงที่ชงดื่มในถ้วยได้ไม่ต้องรินจากปั้นปั้นคือเครื่องเคลือบชั้นดีมีเนื้อบางเรียบเกิดขึ้นเพื่อใช้ดื่มชาชาเริ่มแพร่หลายออกไปนอกแผ่นดินจีนทำให้ชาเป็นที่รู้จักกันในหมู่อาหรับซึ่งติดต่อการค้ากับจีนมาก่อนชาวยุโรป

จากการบริโภคนานาชาติได้ถูกเผยแพร่เข้าไปปลูกในประเทศต่างๆในเอเชียเช่นญี่ปุ่น เมล็ดชาเมล็ดแรกได้ถูกนำไปยังญี่ปุ่น โดยการจาริกของท่านนักบวชชิวไซได้รับการอุดหนุนส่งเสริมจากจักรพรรดิและแพร่หลายไปยังขุนนางจนกระทั่งทุกส่วนของสังคมญี่ปุ่น

ขณะที่ชาขึ้นสู่จุดสูงสุดของการพัฒนาทั้งในจีนและญี่ปุ่นชาก็ได้ล่องไหลไปทั่วยุโรปโดยประเทศอังกฤษนำต้นพันธุ์ชาออกไปปลูกที่ประเทศอินเดียซึ่งเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษเพื่อปลูกและขายให้กับอังกฤษเพื่อทำการค้าขายแข่งกับจีนต้นชาเติบโตดีมากที่เมืองดาจิหลิงทำกำไรให้อังกฤษอย่างมากส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมดื่มชาในยุโรปจนถึงทุกวันนี้

ผลจากสงครามกลางเมืองทำให้ชาวดัตช์ถูกส่งมายังอังกฤษระหว่างปีค.ศ.1652-1654ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วจนเป็นเครื่องดื่มประจำชาติของอังกฤษต่อมาอังกฤษก็ได้เผยแพร่เครื่องดื่มไปยังประเทศอาณานิคมเช่นอินเดียศรีลังกาจึงทำให้ต่อมาได้รับความนิยมไปทั่วโลก

ปีค.ศ. 1674อังกฤษยึดนิวยอร์กฮอลแลนด์และเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นนิวยอร์กธรรมเนียมการดื่มชาที่เริ่มต้นอย่างงดงามในอเมริกาเช่นเดียวกับที่เป็นอยู่ในอังกฤษขณะนั้น

ในยุคที่วัฒนธรรมของจีนกำลังเจริญรุ่งเรืองเช่นนี้ย่อมส่งผลให้ชาวดัตช์ได้รับความนิยมมากขึ้นไปด้วยก่อให้เกิดเป็นโรงงานผลิตชาเริ่มมีการใช้แรงงานคนและเครื่องจักรในการผลิตชา (การผลิตในลักษณะนี้กลั่นสีและคุณภาพส่วนใหญ่จะถูกปรุงแต่งขึ้นมาใหม่) ผู้ผลิตผันตัวมาเป็นเกษตรกรพ่อค้านักธุรกิจโรงงานชาเริ่มมีการตกแต่งให้มีลักษณะเป็นแบบตะวันตกเน้นความหรูหราในขณะเดียวกันแบบดั้งเดิมยังคงมีหลงเหลือให้เห็นอยู่บ้างส่วนอุปกรณ์การดื่มชามีการพัฒนาให้มีความคงทนทันสมัยตอบสนองต่อการใช้งานได้ดีขึ้นได้แก่กากระเบื้องเคลือบกาเงินกาแบบแก้วใส เป็นต้น

สถานะของชาในยุคนี้จึงกลายมาเป็นสินค้าให้กับชาวจีนในประเทศและชาวต่างชาติโดยมีตารางปริมาณและมูลค่าการส่งออกใบชาไปยังประเทศต่างๆดังนี้

Continents	Exports (kg)	Value (\$)	Exports Compared with 2010	Value Compared with 2010
Asia	88,202,608	255,351,471	0.40	19.98
Africa	163,221,131	473,688,236	16.57	27.64
Europe	43,123,265	144,308,568	-7.12	12.44
South America	1,123,476	5,801,362	17.96	10.23
North America	25,368,647	74,348,128	-4.30	20.94
Oceania	1,541,176	11,635,980	127.05	126.12
Total	322,580,303	965,133,745	6.66	23.08

รูปแบบเฉพาะที่แสดงให้เห็นถึงพิธีชงชาของจีนในยุคนี้มีอยู่3อย่างคือ

1. การชงชา: การนำผงชาใส่ลงไปในกาชาแล้วต้มด้วยน้ำร้อนการชงชาในสมัยราชวงศ์ถังเป็นศิลปะการชงชาที่มีรูปแบบที่ละเอียดลออและเก่าแก่ที่สุด

2. การประลองชา: ปัญญาชนในสมัยโบราณนิยมนำชาและน้ำติดตัวมาเองการประลองชาเป็นศิลปะการชิมชาอย่างหนึ่งที่แข่งขันกันด้วยลักษณะของใบชาสีของน้ำชาและรสชาติของน้ำชาเพื่อตัดสินว่าชานั้นดีหรือเลวการประลองชายังเรียกกันอีกอย่างว่าสงครามชาเริ่มมีขึ้นในสมัยปลายราชวงศ์ถังและรุ่งเรืองที่สุดในสมัยราชวงศ์ซ่งเริ่มแรกเป็นที่นิยมมากในแถบเจี้ยนโจวมณฑลฝูเจี้ยนการประลองชาถือได้ว่าเป็นรูปแบบที่แสดงให้เห็นถึงศิลปะการชิมชาขั้นสูงสุด

3. ชากังฟู: วิธีการชิมและชงชาแบบโบราณหรือที่เรียกว่าชากังฟูอันเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในสมัยราชวงศ์ซ่งจนถึงปัจจุบันในบางพื้นที่นั้นเป็นศิลปะการชงชาที่ยังคงหลงเหลือมาจากสมัยราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ่งในสมัยราชวงศ์ซ่งชากังฟูเป็นที่นิยมแพร่หลายในเมืองทิงโจวจางโจวฉวนโจวของมณฑลฝูเจี้ยนและเมืองเฉาโจว (แต้จิ๋ว) ของมณฑลกวางตุ้งชากังฟูเน้นวิธีการชงและชิมชาที่ประณีตพิถีพิถัน

ในกรณีที่ชาวต่างชาติรับวัฒนธรรมชาไปก็มีการไปปรับเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเช่นการดื่มชาของยุโรปจะมีการใส่ครีมใส่นมใส่น้ำตาลใส่กลิ่นมินท์เพื่อให้พิเศษกว่าชาดั้งเดิมญี่ปุ่นมีศิลปะในการสร้างพิธีชงชาหรือชาโนยูพิธีชงชาเกี่ยวพันกับการชื่นชมห้องที่ประกอบพิธีสวนนอกห้องเครื่องใช้ในการชงชาเครื่องตกแต่งบริเวณพิธีเน้นความเรียบง่ายและกลมกลืนกับธรรมชาติส่วนอังกฤษมีการจับชามบ่ายหรือที่เรียกว่าAfternoon Teaกลายเป็นช่วงเวลาประจำชาติเพราะเมื่อเข็มนาฬิกาบอกลาบ่ายสี่โมงตรงทุกคนก็พร้อมกันดื่มน้ำชาและHigh Tea ชาที่เสิร์ฟในมื้ออาหารหลักเป็นต้น

1.4ความเป็นชา กับธุรกิจ (ปัจจุบัน)

1.4.1ธุรกิจท่องเที่ยว

ธุรกิจการปลูกชาพบมากบริเวณลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงทางตอนกลางด้านตะวันออกสุดของประเทศจีน ซึ่งคนจีนเรียกว่า“เจียงหนาน” หมายถึงดินแดนลุ่มแม่น้ำทางใต้ของแถบจงหยวน

ในระยะต่อมานอกจากแดนดินถิ่นเจียงหนานที่มีการปลูกต้นชาและผลิตใบชาออกมาจำนวนมากแล้วในแผ่นดินจีนแถบถิ่นด้านทิศตะวันตกก็ได้มีการนำต้นชาเข้าไปปลูกอย่างแพร่หลายอาทิทางมณฑลเสฉวน หยุนหนาน กุ้ยโจว กว่างซี ทางใต้แพร่หลายมาในมณฑลหูหนาน เจียงซี และกวางตุ้ง

วิวัฒนาการของการดื่มชาในหมู่คนจีนได้มีการปรับปรุงคัดคั้นและดัดแปลงการอบและคั่วใบชาให้ออกมามีกลิ่นหอมได้รสชาติกลมกล่อมและมีหลากหลายรูปแบบน้ำชาจีนทุกชนิดสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ชนิด 5 สีตามน้ำชาที่ชงออกมาคือชาขาวชาเขียวชาเหลืองและชาแดง

ในยุคนี้จึงเกิดหมู่บ้านวัฒนธรรมชาขึ้นเช่นหมู่บ้านเหมยเจียอู๋เมืองหังโจว มณฑลเจ้อเจียงซึ่งมีการสาธิตการชงชาให้ดูด้วยเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยเฉพาะเมื่อชมการสาธิตการชงชาแล้วก็จะมีการจำหน่ายชาสำเร็จรูปบรรจุใส่กล่องหรือขวดโหลที่มีลวดลายเงินสวยงาม

มีการนำชามาผูกกับตำนานเพื่อสร้างมูลค่าทางการตลาดในที่นี้จะแบ่งตามแหล่งผลิตเพื่อให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของชาเช่น

1. ไป๋ฮาวหยินเงินเป็นชาขาวที่มาจากชื่อชาเปรียบเปรยจากสีสุดท้ายของฤดูใบไม้ร่วงแผ่นดินจีนในประวัติศาสตร์คือหวางเจาจินไป๋ซีเดี่ยวเสี้ยนและหยางกุ้ยเฟยมีราคาค่อนข้างสูงมีถิ่นกำเนิดและผลิตอยู่ที่อำเภอผู้ตั้งเมืองผู้เจิ้งมณฑลฝูเจี้ยนหรือฮกเกี้ยน
2. ชา "หลงจิ่ง" แห่งทะเลสาบซีหูนครหางโจวเมืองเอกของมณฑลเจ้อเจียงภาคกลางของจีนเป็นชาเขียวที่ถือว่ามีชื่อเสียงโด่งดังที่สุดในประเทศจีนและในโลก
3. ชาอูหลงหรือมังกรดำปลูกและผลิตในมณฑลฮกเกี้ยนหรือฝูเจี้ยนบริเวณภูเขาอู่อี้ซานทางตอนเหนือของมณฑลฮกเกี้ยนกรรมวิธีการผลิตชาอูหลงนี้มีถึง 5 ขั้นตอนคือเก็บชาตากชานวดชาหมักชาและคั่วชา คัดคั้นและผลิตขึ้นในรัชสมัยของจักรพรรดิหย่งเจิ้งแห่งราชวงศ์ซ่งชาอูหลงนี้เมื่อคั่วแล้วจะมีกลิ่นหอมติดปากติดคอปัจจุบันมีการบรรจุใส่ขวดคล้ายกับโออิชิของบ้านเรา

4. ชาฮูเออร์มีแหล่งผลิตอยู่ในมณฑลยูนนานทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีนในแถบแคว้นสิบสองปันนาที่จะมาเป็นชาฮูเออร์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลกนั้นเกิดขึ้นจากในสมัยโบราณการนำใบชาแห้งออกจากรมณฑลยูนนานไปขายยังที่ต่างๆในประเทศจีนทางด้านตะวันออกทางทิศเหนือและส่งไปขายต่างประเทศทางใต้ลงมาในดินแดนล้านนาไทยไปสู่โขทัยอยุธยาทางตะวันตกเฉียงใต้ไปพม่าทางตะวันตกเข้าไปในทิเบตเข้าอินเดียทางตะวันตกเฉียงเหนือไปในเขตซินเกียงแล้วเข้าไปในเอเชียกลางเส้นทางลำเลียงใบชาจากรมณฑลยูนนานนี้ต้องใช้ม้าต่างใบชาเนื่องด้วยระยะทางยาวไกลเป็นพันๆกิโลเมตรการบรรทุกใบชาจะต้องนำชามาอัดเป็นก้อนหรือเป็นแท่งๆเพื่อให้ได้ปริมาณสำเร็จรูปเป็นจำนวนมากซึ่งจะได้ปริมาณที่เพียงพอต่อการขายเมื่อระยะเวลาผ่านไปผู้ที่ดื่มชาอัดแท่งจากยูนนานมีความรู้สึกกว่าชาก้อนหรือชาแท่งที่อัดแน่นนั้นผ่านไปเป็นหลายสิบปีชาอัดก้อนนั้นยังมีรสชาติดีจึงได้ข้อสรุปว่าชาอัดก้อนนั้นมีคุณค่าขึ้นมาจากรยะเวลายาวนานเท่าเก็บจึงจะมีรสชาติที่ดีขึ้นมากและได้กลายมาเป็นสิ่งมีค่าที่เศรษฐีชาวจีนตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบันพากันเก็บสะสมไว้

จะเห็นได้ว่าตำนานต่างๆเหล่านี้เป็นการพยายามรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าไปเที่ยวตามหมู่บ้านหรือมณฑลต่างๆเหล่านั้นประกอบกับประเทศจีนมีความเก่าแก่ทางวัฒนธรรมจึงยิ่งทำให้ชาวต่างชาติอยากรู้อยากเห็นอยากพิสูจน์ในยุคนี้เรามีสถานะเป็นสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยมักมีให้เห็นตามหมู่บ้านวัฒนธรรมชานอกจากนี้ยังมีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชาและอุปกรณ์ต่างๆเช่นป้าน้ำชาของที่ระลึกเกี่ยวกับชาสร้างรายได้มหาศาลให้กับประเทศจีน

1.4.2 ธุรกิจสุขภาพ

ประชากรที่สืบทอดวัฒนธรรมการดื่มชากันมายาวนานอย่างชาวจีนชาวญี่ปุ่นหรือแม้แต่ประชากรในแถบตะวันตกบางประเทศเช่นชาวไอริชมีค่านิยมคือน้ำชาแทนน้ำเปล่าเพราะพวกเขาเชื่อว่าใบชาเป็นสิ่งที่ได้จากธรรมชาติดังนั้นจึงมีประโยชน์ต่อสุขภาพหากได้ดื่มเป็นประจำทุกวัน

ในยุคปัจจุบันค่านิยมการดื่มชาเพื่อสุขภาพกำลังเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆเนื่องมาจากเป็นยุคที่มีการทดลองวิจัยทางวิทยาศาสตร์ทำให้เห็นประโยชน์ของชาออกมาให้เห็นเป็นตัวเลขทางสถิติข้อสารทางวิทยาศาสตร์ประกอบกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์โฆษณาผ่านช่องทางต่างๆเป็นต้น

ประโยชน์ของชามีดังนี้

1. สารคาเฟอีนจากใบชาจะออกฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางกระตุ้นการไหลเวียนโลหิต ขยายหลอดเลือดช่วยให้ออกซิเจนแพร่กระจายป้องกันโรคหัวใจตีบตันบรรเทาอาการเจ็บหน้าอกรักษาโรค หัวัดและอาการปวดหัวได้
2. ในใบชามีสารโพลีฟีนอล (Polyphenol) คาร์โบไฮเดรตและกรดอะมิโนเมื่อสารเหล่านี้ทำปฏิกิริยากับน้ำลายก็จะช่วยกระจายความร้อนในร่างกายออกไปพร้อมกับขับสารพิษในร่างกายออกไปด้วย ส่วนสารอะโรมาติกก็จะช่วยระงับกลิ่นปากและป้องกันฟันผุได้ด้วย
3. ช่วยฆ่าเชื้อโรคลดอาการอักเสบและช่วยสมานแผลตามตำรายาจีนยังบันทึกไว้ว่าน้ำชาชงแก่ๆ1 ถ้วยช่วยรักษาโรคบิดได้เป็นอย่างดี
4. ในชาเขียวมีวิตามินซีวิตามินบีคอมเพล็กซ์กรดเพนโทเทนิคและวิตามินพีช่วยให้หลอดเลือดมีความยืดหยุ่นไม่เปราะไม่แข็งตัวง่ายนอกจากนี้ยังมีกรดPantothenic ช่วยให้ผิวหนังชุ่มชื้นลดอาการอักเสบและอาการของโรคปอดบวมที่สำคัญการดื่มชาเขียวเป็นประจำสามารถช่วยลดความเสี่ยงต่อโรคมะเร็ง โดยเฉพาะมะเร็งในกระเพาะอาหาร
5. ชาอูหลงสามารถช่วยลดความอ้วนและอาการท้องผูกโดยจะช่วยละลายไขมันและช่วยในการย่อยอาหารและลดประจุในปัสสาวะ

ในยุคนี้เราจะพบเห็นชาผงชนิดซองสำหรับชงเพื่อเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการบริโภคมีขายตามร้านยาสมุนไพรทั่วไปหรือซูเปอร์มาร์เก็ตต่างๆแม้กระทั่งในอินเทอร์เน็ตชาในยุคนี้จึงมีสถานะเป็นสินค้าเพื่อสุขภาพผู้สูงอายุมักนิยมบริโภคและได้ปรากฏข้อห้ามต่างๆในการดื่มชาจากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ดังนี้

- ไม่ควรดื่มตอนท้องว่างหรือ1ชั่วโมงก่อนการตรวจรักษาโรค
- เด็กอายุยังไม่ถึง3ขวบไม่ควรดื่มแต่ถ้าเป็นชาผสมแบบอ่อนๆอาจดื่มได้วันละเล็กน้อย
- ผู้มีอาการความดันโลหิตสูงไม่ควรดื่มชารสเข้ม
- ระหว่างมีประจำเดือนเพราะชาทำให้อัตราการไหลของเลือดผิดปกติได้

นอกจากชาของแล้วยังได้มีการนำชามาเป็นส่วนผสมของเครื่องสำอางขนมน้ำยาทำความสะอาด ตลอดจนเครื่องใช้ในชีวิตรประจำวันต่างๆเช่นยาสีฟันผ้าอนามัยเป็นต้นถือเป็นยุคที่ชาที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตอย่างมากชาที่เป็นตำนานจึงค่อยๆเลือนรางไปในปัจจุบันมักปรากฏให้เห็นเป็นตัวเลขสถิติหรือชื่อทางวิทยาศาสตร์มากกว่าจะเป็นข้อความบรรยายที่มาของชาเพราะคนปัจจุบันสนใจผลลัพธ์ที่ได้จากการบริโภคมากกว่าแหล่งที่มาของการผลิต

2. กระบวนการสร้างความเป็นชาเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ

2.1 ยุคบุกเบิกของชา (ศตวรรษที่11-771ก่อนคริสตกาล)

ในยุคนี้ผู้เผยแพร่การดื่มชาคือกษัตริย์และขุนนาง โดยการสร้างตำนานความเชื่อต่างๆ ขึ้นมาเพื่อให้ชาวบ้านเข้าใจว่าชาเป็นพืชปาฏิหาริย์ สามารถรักษาโรคได้ โดยมีตำนานต่างๆ ดังนี้

- ตำนานนักบวชชื่อธรรม ท่านเป็นโอรสของกษัตริย์อินเดีย ท่านได้เดินทางมาจาริกแสวงบุญ เพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาในจีน ในช่วงแผ่นดินของจักรพรรดิฉู่ ในช่วงปี ค.ศ. 519 จักรพรรดิฉู่ทรงนิยมชมชอบนักบวชมาก จึงได้นิมนต์ให้นักบวชไปพักอยู่ในถ้ำแห่งหนึ่ง ในเมืองนานกิง ขณะที่นักบวชได้สวดมนต์ภาวนาอยู่ ก็เกิดเพลอหลับไปทำให้ชาวบ้านหัวเราะเยาะ เพื่อเป็นการลงโทษตนเอง มิให้กระทำความผิด เช่นนั้นอีก ท่านธรรมจึงได้ตัดหางของตนทิ้งเสีย หางตามือตกถึงพื้นก็เกิดอกขึ้นเป็นต้นชา ชาวบ้านเห็นดังนั้นก็เห็นเป็นนิมิตที่แปลก จึงพากันเก็บชามาชงน้ำดื่ม โดยเชื่อว่าสามารถรักษาโรคได้

- ตำนานเกี้ยวอูซันแส ในสมัยหนึ่งได้เกิดโรคคอหิวดกโรค ระบาดในเมืองจีน ผู้คนล้มตายกันเป็นจำนวนมาก อูซันแสท่านหนึ่ง คือ เกี้ยวอูซันแสพบว่า สาเหตุใหญ่ของการเกิดโรค เกิดจากการที่ผู้คนพากันดื่มน้ำสกปรก จึงแนะนำให้ชาวบ้านต้มน้ำดื่ม และเพื่อให้ชาวบ้านเชื่อ จึงเสาะหาใบไม้มาอังไฟให้หอมเพื่อใส่ลงไปใต้น้ำต้ม (เป็นการหลอกล่อ) ซึ่งเกี้ยวอูซันแสก็พบว่า มีพืชชนิดหนึ่ง ที่สามารถให้กลิ่นหอมมากเป็นพิเศษ มีรสฝาดเล็กน้อยและแก้อาการท้องร่วงได้ จึงเผยแพร่วิธีการนี้ ให้ชาวบ้านได้ทำตาม ซึ่งพืชที่มีกลิ่นหอมที่วานี้ ก็คือต้นชา

2.2 ยุคเผยแพร่ของชา (ราชวงศ์ฮั่น206ปีก่อน ค.ศ -ราชวงศ์ซิงค.ศ.1912)

ในยุคนี้บัณฑิต ขุนนาง และพ่อค้าคนรวยจึงได้นำวัฒนธรรมชาไปเผยแพร่โดยผ่านทางประเพณี พิธีกรรมต่างๆ ศาสนาและการค้าขายแลกเปลี่ยนให้กับชาวจีนในประเทศและชาวต่างชาติ นอกจากนี้ยังมีชาวต่างชาติได้นำชาไปเผยแพร่ทั่วโลกอีกด้วย

จากการเผยแพร่ประเพณีและวัฒนธรรมชาเหล่านี้จึงทำให้ชากลายเป็นของมีค่า เช่น มีการใช้ชาเป็นตราประทับของฮ่องเต้ และนำชามาใช้ในงานหมั้น ทั้งยังเป็นสิ่งที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น มีการใช้ชาต้อนรับแขก พิธีชงชา เป็นต้น

พิธีชงชา

ถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ซึ่งทั้งเจ้าภาพและแขกสามารถมีส่วนร่วมในการเตรียม เสิร์ฟ และดื่มด่ำกับรสชาติของชาไปพร้อมๆกัน พิธีชงชาอาจจะแตกต่างหลากหลายออกไปในแต่ละพื้นที่ และมีเอกลักษณ์เฉพาะตนเองแต่ต้องมีองค์ประกอบหลักที่เหมือนกันอยู่ 5 ประการ คือ ชา น้ำ ชูชชา บรรยากาศ และพิธีการ เช่น มีการสร้างบรรยากาศที่ดีด้วยการตกแต่งสภาพแวดล้อมให้งดงามและเสริมด้วยดนตรีไพเราะ มีการสวมเครื่องแต่งกายประจำชาติและจัดชูชชาให้กลมกลืนกับบรรยากาศอันสุนทรีย์ เป็นต้น

ประเพณีเกี่ยวกับชา

การรับรองแขก ถือเป็นประเพณีในการต้อนรับแขกของเจ้าบ้าน

การบวงสรวง ชาได้รับการยกย่องว่าเป็นของขวัญจากเทพเจ้า และถูกนำมาใช้สักการะเทพเจ้าและเช่นไหว้บรรพบุรุษ

การรับชา ชาถูกมอบเป็นของขวัญแต่งงาน เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนความซื่อสัตย์

ชาหยวนเป่า สมัยก่อนชาวจีนมักออกไปดื่มชาที่ร้านน้ำชาในเช้าวันตรุษจีน ซึ่งบริการจะยกน้ำชาหยวนเป่า (เงินกษาปณ์) พร้อมกล่าวอวยพร “ดื่มชาหยวนเป่าแล้วเงินทองจะไหลมาเทมาตลอดปี”

ชากงฟู เป็นที่นิยมมากในมณฑลกวางตุ้งและฝูเจี้ยน โดยปรับเปลี่ยนมาจากรูปแบบการประกวดชา การชงชาชนิดนี้ต้องใช้ใบชาอุหลงและน้ำพุตามธรรมชาติ ชูชชาควรมีขนาดเล็กและออกแบบสวยงาม

1. เจ้าภาพแนะนำใบชา แล้วเวียนใบชาให้แขกทุกคนได้ลองสูดกลิ่น
2. เจ้าภาพเทน้ำร้อนลงในป้านชาจากมุมสูง
3. เรียงถ้วยชา แล้วรินน้ำชาลงในแต่ละถ้วย โดยรินไปรินมาอย่างรวดเร็ว จนกว่าน้ำชาจะหมดจากป้านชา
4. ยกน้ำชาให้แขก โดยเริ่มต้นจากผู้อาวุโสก่อน
5. แขกส่งเกดสี สูดกลิ่น และจิบน้ำชา
6. หลังจบการชงชารอบแรกให้ปฏิบัติตามขั้นตอนตั้งแต่ต้นสำหรับการชงชารอบต่อไป

ศาสนา

ระหว่างสมัยราชวงศ์ถังชาถูกนำเผยแพร่ในเกาหลีและญี่ปุ่น โดยพระสงฆ์ในพุทธศาสนา สำหรับชาวญี่ปุ่นต่อมาได้ปรับปรุงพิธีการชงชาให้มีลักษณะเฉพาะของตนเองโดยยึดถือหลักการแห่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียว ความบริสุทธิ์ และความสุสงบ หรือ เรียกรวมกันว่า หลักสุนทรียภาพ ท่านเออิไซ พระเซ็นจากญี่ปุ่นได้เข้าไปศึกษาพุทธศาสนาในประเทศจีน และได้นำมาถือชากลับมาญี่ปุ่นด้วย และได้นำเอาวิธีดื่มชาแบบจีนที่ครั้งหนึ่งเคยบดเป็นชาผงแล้วดื่ม มาประยุกต์เป็นพิธีชงชาแบบเซ็น เพื่อเข้าถึงแก่นแท้แห่งธรรม และพัฒนารูปแบบมาจนถึงทุกวันนี้

ชามีความเกี่ยวพันใกล้ชิดกับพุทธศาสนา โดยเฉพาะกิจอันเกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ ซึ่งมีการกำหนดหน้าที่ให้เจ้าอาวาสถวายน้ำชาแก่พระพุทเจ้า บรรพบุรุษ ตลอดจนดวงวิญญาณต่างๆ เป็นวัตรปฏิบัติแรกในหลายๆ เช้า และยังมีการมอบหมายให้พระลูกวัดมีหน้าที่รับผิดชอบในการปลูกต้นชา แปรรูปใบชา และชงชา รับรองผู้เดินทางมาสักการะและทำบุญภายในบริเวณพื้นที่ที่ดื่มชา ซึ่งทางอารามจัดไว้บริการอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีพิธีเจริญภาวนาพร้อมดื่มชาของพระสงฆ์ภายในอาราม โดยพระสงฆ์จะนั่งล้อมโต๊ะเพื่อสนทนาไปพร้อมๆ กับการชง เติม ริน และส่งน้ำชาเวียนให้แก่กันภายใต้การรักษาพระธรรมวินัยโดยเคร่งครัด

นอกจากนี้ยังการนำชาไปผูกติดกับความเชื่อทั้ง3ศาสนา ที่มีความเชื่อแตกต่างกันออกไป แต่ทั้งสามต่างก็ยอมรับวัฒนธรรมชาาร่วมกัน

ขงจื้อ กล่าวว่า คนเราจะคบหากันต้องกลมกลืนให้เหมือนกับธรรมชาติ เนื่องจากลัทธินี้เป็นลัทธิที่ให้ความสำคัญต่อพิธีกรรม จึงนำความเชื่อของลัทธิตนมาสร้างความน่าเชื่อถือผ่านพิธีกรรมชาต่างๆ เช่น มีการใช้ชาเมื่อมีการสอบเข้าแข่งขันราชการ หรือ พิธีระลึกในวันหยุดเทศกาลต่างๆ

-เต๋า เชื่อเรื่องการผสมผสานระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ การเป็นอมตะ จึงให้ความสำคัญกับการรักษาสุขภาพ จึงเชื่อว่าการดื่มชาถือเป็นหลักประกันการมีสุขภาพที่ดีและมีอายุยืนยาว

-พุทธศาสนา ลัทธิมานสมาธิที่ปรากฏในจีนทำให้เกิดอักษรจีนในศาสนาพุทธขึ้น และประสานเข้ากับวัฒนธรรมชา โดยมีการสร้างความนิยมในการดื่มชาขึ้นจนทำให้การดื่มชากลายเป็นประเพณีปฏิบัติขึ้น มีการพัฒนาการปลูกต้นชาบนภูเขา เป็นต้น

การค้าขาย

ช่วงระหว่างสมัยราชวงศ์จิ้นกับราชวงศ์เหนือใต้ ซึ่งผู้คนมักชอบพบปะพูดคุยกันในเรื่องไร้สาระ โดยในตอนแรกจะดื่มและพูดคุยกันภายในบ้าน ต่อมาภายหลังจึงมีการขยับขยายออกมาพบปะกันตามโรงเตี๊ยมซึ่งให้บริการทั้งที่พักและน้ำชา ช่วงคศ.8 เริ่มมีการเปิดร้านจำหน่ายใบชาอย่างเป็นทางการเป็นกิจจะลักษณะตามหัวเมืองต่างๆ แล้วก็ค่อยๆปรับเปลี่ยนรูปแบบมาเป็นร้านน้ำชาในสมัยราชวงศ์ซ่ง ถัดมาช่วงระหว่างสมัยราชวงศ์หยวนกับราชวงศ์หมิง ก็เริ่มมีการนำศิลปะพื้นบ้าน ซึ่งเพิ่งเกิดขึ้นในสมัยนั้น เช่น การร้องเพลง การโต้วาที และการเล่านิทาน มาเปิดการแสดงภายในร้านน้ำชา ส่งผลให้ร้านน้ำชากลายเป็นแหล่งชุมนุมของนักประพันธ์และชนชั้นสูงในสังคมนับแต่นั้นเป็นต้นมา

ในสมัยราชวงศ์ซ่งมีการดื่มชากว้างขวางมากขึ้น ชาผงกลายเป็นของธรรมดาที่หาได้ทั่วไป เริ่มมีการคิดค้นทำถ้วยชาซึ่งเป็นศิลปะเครื่องปั้นดินเผาและประสบความสำเร็จในการค้าขายส่งออกอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการเขียนคำภีร์ชาขึ้นเพื่อบ่งบอกถึงคุณลักษณะของชาและวิธีการชงชาผงให้ดีที่สุด ชาวจีนในราชสำนักเริ่มมีวัฒนธรรมการดื่มชา มีศาลาดื่มชาเพื่อรับแขก

ปี คศ. 1560 บาทหลวงแห่งคริสต์ศาสนาชาวโปรตุเกส แจสเปอร์ เดอครูซ ได้นำชาติดตัวกลับไปยังยุโรป และในช่วงศตวรรษที่17 ใบชาก็ถูกเผยแพร่เข้ายังเนเธอร์แลนด์ รัสเซีย ฝรั่งเศส และอังกฤษ ซึ่งการดื่มชาได้กลายเป็นที่นิยมของชนชั้นสูงในอังกฤษเป็นอย่างมากจนเกิดเป็นธรรมเนียมการพักดื่มชาในเวลา 10.00 น. และ 16.00 น.

ช่วงสมัยราชวงศ์หมิง รูปแบบการดื่มชาเปลี่ยนจากการดื่มชาแบบบดเป็นผงเป็นการดื่มชาใบ ผู้คนชื่นชอบการดื่มชากันมาก พร้อมกันนั้นวัฒนธรรมการดื่มชาได้แพร่หลายไปสู่ตะวันตก โดยชาวดัตช์ได้ทำหน้าที่เป็นพ่อค้าคนกลางนำใบชาและส่งออกไปยังประเทศแถบยุโรป

ศตวรรษที่18 ชาถูกเผยแพร่ออกไปไกลถึงอเมริกา และในปีคศ. 1780 ชาวอังกฤษและชาวดัตช์ก็เริ่มนำต้นชาไปปลูกในอินเดีย

หลังจากนั้นชาวดัตช์(ชาวฮอลันดา) เริ่มทำการค้ากับไต้หวัน และได้นำชาไต้หวันไปส่งขายให้กับเปอร์เซีย ในช่วงที่จีนกำลังเฟื่องฟูด้านการค้าขายชา อินเดียก็เริ่มเข้ามาสู่อุตสาหกรรมชาด้วย โดยเริ่มนำพันธุ์ชาจากประเทศจีนเข้ามาปลูกพร้อมกับพัฒนาพันธุ์ชาป่าดั้งเดิมของตน

อินเดียเริ่มประสบความสำเร็จด้านการปลูกชาประกอบกับขณะนั้นจีนเริ่มมีปัญหาด้านการค้าขายกับประเทศอังกฤษจึงได้มีการเสาะหาแหล่งปลูกชาอื่นๆ ในแถบเอเชีย ได้แก่ ศรีลังกา มาเลเซีย อินโดนีเซีย และไทย

3.3 ยุคชากับการสร้างมูลค่าสินค้า (ยุคปัจจุบัน)

ในยุคปัจจุบันมีพ่อค้า นักธุรกิจท้องถิ่น บริษัทข้ามชาติ และรัฐเข้าเป็นผู้สร้างความน่าเชื่อถือให้การดื่มชา โดยแสดงออกมาให้เห็นเป็นตัวเลขทางสถิติ ชื่อทางวิทยาศาสตร์ ทำให้ค่านิยมในการดื่มชาเพื่อสุขภาพเพิ่มสูงขึ้น ในทางกลับกัน ไม่ได้กล่าวถึงผลเสียของการดื่มชาที่ส่งผลต่อร่างกาย โดยมีรูปแบบการสร้างที่น่าเชื่อถือ ดังนี้

- ผลิตภัณฑ์สามารถพิสูจน์ตัวเองได้ ชาถูกทำให้มีคุณสมบัติเกินจริงโดยผู้ผลิต เพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้บริโภคมากที่สุด ซึ่งคุณสมบัติที่ใช้กล่าวอ้างในการทำตลาดและโฆษณาต้องเป็นเรื่องที่สามารถ พิสูจน์ได้ในเชิงประจักษ์ด้วย เช่น ดื่มชาแล้วสามารถลดน้ำหนัก ลดคลอเรสเตอรอลได้ คุณสมบัติเหล่านี้เป็นการตอบสนองผู้บริโภคที่อยากมีรูปร่างดี ทำให้เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผลิตภัณฑ์

- มีผู้เชี่ยวชาญรับรอง เป็นการเสริมสร้างมูลค่าและความน่าเชื่อถือโดยการนำนักวิจัยมารายงานผลการศึกษาคณะประโยชน์ของชา หากผู้เชี่ยวชาญที่มารับรองให้นั้นมีภูมิหลังหรือต้นทุนทางสังคมดี ก็จะช่วยเพิ่มมูลค่าได้มากขึ้น เช่น ตามรายงานของกองการป้องกันโรค และกองงานโภชนาการ ในกรมการแพทย์ของประเทศจีน รายงานว่า ชาอู่หลงสามารถยับยั้งสาร MNNG ที่เป็นสารก่อเกิดมะเร็ง ในกระเพาะอาหาร และลำไส้ รวมไปถึงสาร DEAN ที่ทำให้เกิดมะเร็งในปอดได้

- อ้างอิงผลงานวิจัย จากวารสาร โภชนาการของจีนได้รายงานผลว่า ชามีสรรพคุณเป็นตัวล้างพิษอย่างแรง สามารถกวาดล้างสารอนุมูลอิสระซึ่งก่อคร่อนดีเอ็นเอในกระแสเลือดลงได้ ผลจากการศึกษาพบว่า ชาดำสามารถช่วยลดโคเลสเตอรอลลงได้ 4% และไขมันเลว 8% จึงทำให้อันตรายของโรคหัวใจลดลงตามไปด้วยซึ่งรูปแบบความน่าเชื่อถือในลักษณะนี้มีจุดขายอยู่ที่คุณประโยชน์ที่ร่างกายจะได้รับจากการบริโภคผลิตภัณฑ์และมีส่วนช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ถือเป็นการขายระดับให้กับตัวของผลิตภัณฑ์ โดยไม่ได้กล่าวถึงข้อเสียของตัวผลิตภัณฑ์

- ประสบการณ์โดยตรงจากผู้ใช้งาน ซึ่งเป็นกลยุทธ์การขายแบบปากต่อปาก ซึ่งเป็นวิธีการที่น่าเชื่อถือมากที่สุด สามารถพิสูจน์ได้ถึงคุณสมบัติและเปรียบเทียบกับให้เห็นถึงความแตกต่างกับของคู่แข่งได้อีกด้วย เช่น จากการโฆษณาขายผลิตภัณฑ์ชาทางอินเทอร์เน็ต มักจะนำความคิดเห็นของผู้บริโภคชาในด้านบวกปรากฏให้เห็น เช่น “ดิฉันคลอคลอกมาประมาณ 10กว่าปีแล้ว แต่ไม่มีประจำเดือนเลยตลอดกว่า10กว่าปีที่ผ่านมา ปรึกษาคุณหมอก็กี่ไม่ได้รับคำแนะนำที่มีผลจึงเลิกไปพบหมอในที่สุด แต่พอได้มาดื่มชาอู่หลงประมาณ2อาทิตย์ก็รู้สึกถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น คือทรวงอกเริ่มกลับขึ้นและจากนั้นประจำเดือนก็เริ่มมาร่างกายแข็งแรงขึ้น ขอบคุณชาอู่หลง” เป็นต้น จากข้อความดังกล่าวนี้ส่งผลให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการในตัวสินค้านี้มากขึ้น

- นำรางวัลที่ได้รับมาแสดง เป็นวิธีที่สามารถสร้างมูลค่าพร้อมความน่าเชื่อถือที่รวดเร็วได้ง่ายที่สุดและเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ผลตอบรับที่ได้กลับคืนมาจากผู้บริโภคจะอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจและยังเป็นการช่วยยกระดับผลิตภัณฑ์ขึ้นไปอยู่อีกขั้นหนึ่ง จึงสามารถสร้างความเชื่อมั่นและเกรดของผลิตภัณฑ์ให้เพิ่มขึ้นไปในตัวด้วย เช่น ชาต้าหงผา เป็นชาที่รัฐบาลจีนออกเกียรติบัตรให้ว่าเป็นใบชาที่เก็บจากยอดอ่อนของต้นชาของแท้ที่แตกกิ่งมาจาก ชาต้นดั้งเดิม 6 ต้น ณ หน้าผารังเก้ามังกร

- รัฐบาลเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องของการเปิดตลาด การประชาสัมพันธ์ อำนวยความสะดวกต่างๆ และติดต่อลูกค้าโดยผ่านการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมต่างๆหรือการค้าขายกับต่างประเทศ ปัจจุบัน เมื่อชาผู้เออร์กลับมาได้รับความนิยม จึงทำให้ศิลปะในการหมักบ่ม และการชงชาผู้เออร์แต่โบราณได้ถูกนำมาศึกษาวิจัย และพัฒนาอย่างต่อเนื่องอีกครั้งหนึ่ง โดยประเภทและชนิดของชาผู้เออร์นั้น ล้วนมีความแตกต่างกันไปในเรื่องของสรรพคุณ วิธีการชงชา การเก็บรักษา หรือแม้แต่ความสะดวกในการพกพา จากวัฒนธรรมแต่โบราณในการใช้คาราวานม้าเป็นพาหนะในการขนส่งใบชาผู้เออร์ มาถึงความนิยมชมชอบด้วยสรรพคุณทางด้านตัวของชาผู้เออร์ในปัจจุบัน จึงทำให้รัฐบาลมณฑลยูนนานตระหนักถึงคุณค่า โอกาส และความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของชาผู้เออร์ ดังจะเห็นได้จากช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา รัฐบาลมณฑลยูนนานได้ทุ่มงบประมาณด้านการประชาสัมพันธ์เส้นทางโบราณสายดังกล่าว รวมถึงรื้อฟื้นวัฒนธรรมโบราณ และโฆษณาถึงประโยชน์ในการบริโภคชาผู้เออร์ให้รู้จักกันอย่างกว้างขวางมาก ยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ความเป็นชาตินั้นถูกสร้างขึ้นเพื่อให้เข้ากับบริบททางสังคม โดยนิยามที่สร้างขึ้นนั้นถูกกำหนดโดยกลุ่มคนต่างๆ ให้เป็นมาตรฐานและสร้างกรอบความคิดให้กับสังคมจีนในแต่ละยุคให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยความเป็นชาสามารถแบ่งได้ 3 ยุคคือ 1. ยุคบุกเบิกของชา 2. ยุคเผยแพร่ของชา 3. ยุคชากับการสร้างมูลค่าสินค้า

1. ยุคบุกเบิกของชา ผู้เผยแพร่คือกษัตริย์และขุนนาง โดยใช้ความเชื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างความน่าเชื่อถือที่นำไปสู่ความนิยมซึ่งตำนานที่สร้างมีอุดมการณ์สำคัญที่ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือคือการสร้างชาให้กลายเป็นพืชปาฏิหาริย์สามารถรักษาโรคได้และมีการรับรองและทดลองโดยกษัตริย์เช่นตำนานนักบวชชื่อธรรมเป็นโอรสกษัตริย์อินเดียท่านได้เดินทางมาจาริกแสวงบุญเพื่อเผยแพร่คำสอนในจีน โดยท่านได้ตัดหน้งตาของตนทิ้งเมื่อน้ำตาตกถึงพื้นก็เกิดงอกขึ้นเป็นต้นชาชาวบ้านเห็นดังนั้นก็เห็นเป็นนิมิตที่แปลกจึงพากันเก็บชามาชงน้ำดื่ม โดยเชื่อว่าสามารถรักษาโรคได้

2. ยุคเผยแพร่ของชา ผู้เผยแพร่คือบัณฑิตขุนนางและพ่อค้า โดยเผยแพร่วัฒนธรรมการดื่มชาผ่านลัทธิความเชื่อต่างๆ เช่นลัทธิเต๋าที่เชื่อว่าการดื่มชาถือเป็นหลักประกันการมีสุขภาพที่ดีและมีอายุยืนยาวลัทธิขงจื้อที่ให้บัณฑิตดื่มชาไปแต่งกลอนไปเพื่อสร้างความสุนทรีย์หรือพุทธศาสนาที่ให้อธิษฐานพร้อมกับนั่งสมาธิเพื่อทำให้จิตสงบนอกจากนี้ชาในยุคนี้ได้กลายเป็นสินค้ามีราคาเช่น ใช้ชาเป็นตราประทับของฮ่องเต้ ใช้ชาเป็นของขวัญแต่งงานเพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนความซื่อสัตย์หรือใช้ต้อนรับแขกเพื่อแสดงถึงฐานะของเจ้าบ้านเป็นต้น

3. ยุคชากับการสร้างมูลค่าสินค้า ผู้เผยแพร่ในยุคนี้คือพ่อค้านักธุรกิจหรือรัฐบาลมีการสร้างความน่าเชื่อถือโดยการนำผลวิจัยทางวิทยาศาสตร์ข้อมูลเชิงสถิติบุคคลผู้มีชื่อเสียงทางสังคมประสบการณ์ตรงจากผู้บริโภคเรื่องราวในประวัติศาสตร์ในตำนานมาแฝงอยู่กับสินค้าหรือมีการนำรางวัลเกียรติบัตรมาอ้างอิงเพื่อตอบสนองความต้องการแท้จริงของผู้บริโภค โดยบางครั้งไม่ได้กล่าวถึงข้อเสียหรือโทษของชา

ความเป็นชาในแต่ละยุคดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นมีลักษณะการถ่ายทอดความน่าเชื่อถือที่แตกต่างกันออกไปทั้งนี้เนื่องมาจากบริบททางสังคมที่แตกต่างกันเพื่อสร้างกรอบความคิดให้ผู้คนยึดถือและปฏิบัติตาม โดยการที่จะดูว่าชาในยุคนั้นมีจุดเด่นในด้านไหนก็ขอให้ดูที่บริบทสังคมนั้นๆ นั้น

บรรณานุกรม

หนังสือ

ณรงค์ ปัญญานนทชัย. ซาโบไม้มหัศจรรย์. กรุงเทพฯ : เดอะบุ๊กส์เลิฟเวอร์, 2548.

ธนัญญา แคนศิลป์. เสน่ห์หาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : ขอพิมพ์ด้วยคน, 2545.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2536.

สายชล สัตยานุรักษ์. กติกากับความเป็นไทย. กรุงเทพฯ : มติชน, 2550.

หวางหลิง. ตำนานชาในตำราจีน. กรุงเทพฯ : มติชน, 2546.

ลิเดีย โชติเย.ชา : อโลมาแอนท์เฟลเวอร์อลาวเดอะเวิล. แปลโดย Ping P(นามแฝง). กรุงเทพฯ:Chronicle Books, 2006.

ฐานข้อมูลออนไลน์

กรอบความคิดว่าด้วยเรื่อง “อำนาจ”ตามแนวคิดของมิเชล ฟูโกต์. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 7 กันยายน 2555. เข้าถึงได้จาก <http://www.ajarnjak.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=67620&Ntype=4>

คุณประโยชน์ของน้ำชาจีน. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 13 กรกฎาคม 2555. เข้าถึงได้จาก <http://www.tourtooktee.com/%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%B9%E0%B8%A5%E0%B8%97%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99>

งานวิจัยเบื้องต้นการเชื่อมโยงตราสินค้า แมคโดนัลด์(Mc Donald's) ผ่านตัวตลกโรนัลด์ แมคโดนัลด์ (Ronald McDonald). [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 7 กันยายน 2555. เข้าถึงได้จาก <http://doctor-kohmagic.blogspot.com/2010/03/mcdonalds-ronald-mcdonald.html>

ชาผู้เอ้อ ชาเพื่อสุขภาพกำลังเป็นที่นิยมที่สุดอยู่ในขณะนี้. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 13 กรกฎาคม 2555. เข้าถึงได้จาก <http://www.puerteaonline.com/>

ซาอู่หลงในจีน. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 13 กรกฎาคม 2555. เข้าถึงได้จาก

<http://xn72c3drah4dwe.com/?tag=%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%88%E0%B8%B5%E0%B8%99&paged=4>

ประชาธิปไตยข้ามพรมแดน(Democracy without borders): อรชุน อี้ปาคุรีย. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 7

กันยายน 2555 เข้าถึงได้จาก 61.47.2.69/~midnight/midnighttext/000982.doc

วิธีการดื่มชาไม่ง่าย. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 13 กรกฎาคม 2555. เข้าถึงได้จาก

[<http://www.tea5555.com/content-%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%98%E0%B8%B5%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%94%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B9%84%E0%B8%A1%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A2%28%E0%B8%99%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%AB%E0%B8%B1%E0%B8%A8%E0%B8%88%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A2%E0%B9%8C%E0%B8%A2%E0%B8%B4%E0%B9%88%E0%B8%87%29%E0%B8%95%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%881-4-6141-93009-1.html>](http://www.tea5555.com/content-</p>
</div>
<div data-bbox=)

วัฒนธรรมการดื่มชาของคนจีน. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 13 กรกฎาคม 2555. เข้าถึงได้จาก

<http://www.bbrrtv.com/2010/0419/4596.html>

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ นางสาวสุทธิณี อยู่ไวก

วันเกิด วันที่ 3 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2534

ประวัติการศึกษาพ.ศ. 2545 จบชั้นประถมศึกษาปีที่6 จากโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย

พ.ศ.2551 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 จากโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย

พ.ศ.2551-ปัจจุบัน กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี อักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาเอเชียศึกษา ที่คณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัย

ศิลปากร

